

Dosarul nr. 3-29/23
2-23102859-01-3-17072023

DECIZIE

21 decembrie 2023

mun. Chișinău

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ion Malanciuc
Aliona Donos
Oxana Parfeni

Grefier

Stanislav Ungureanu

Cu participarea:

Reclamantului

Vasile Plevan

Reprezentanților părții, avocaților

Roger Gladei
Valeriu Cernei

examinând în ședință de judecată publică, în procedura contenciosului administrativ, cererea de contestare depusă de Vasile Plevan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, privind anularea deciziei nr. 44 din 04 iulie 2023 cu privire la candidatura lui Vasile Plevan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procuraturii și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului,

constată:

Argumentele participanților la proces:

La 17 iulie 2023, Vasile Plevan a depus cerere de contestare a deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 44 din 04 iulie 2023 cu privire la candidatura lui Vasile Plevan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procuraturii, solicitând anularea deciziei nominalizate și dispunerea reluării procedurii de evaluare.

În motivarea acțiunii, Vasile Plevan a invocat că, la 24 martie 2014, a fost numit în funcția de procuror în Procuratura r-lui Strășeni, iar la 18 mai 2015, transferat în calitate de procuror în Procuratura r-lui Ialoveni. Ulterior, la 10 iunie

2019, a fost delegat la Procuratura Anticorupție și, apoi, transferat în aceeași Procuratură, iar din data de 24 octombrie 2022 exercită funcția de adjunct interimar al Procurorului șef al Procuraturii Anticorupție.

La 27 martie 2022, a depus cererea pentru a fi înregistrat în calitate de candidat la concursul pentru obținerea mandatului de membru în Consiliul Superior al Procuraturii, anexând la cerere CV-ul, platforma privind principalele obiective ale candidatului Vasile Plevan în cadrul participării la concursul privind suplinirea funcției de membru al Consiliului Superior al Procurorilor și scrisoarea de motivare.

Reclamantul a menționat că, prin modificările la Legea cu privire la procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016, în special cele operate la art. 69, au fost introduse noi prevederi privind etapa obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor.

Așa, conform Legii privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, a fost instituită o procedură extraordinară de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Procurorilor, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.

Reclamantul a notat că, în perioada 21 iunie 2022 – 13 iunie 2023, a răspuns succesiv la toate întrebările formulate de Comisia de evaluare, având o comunicare constantă cu Secretariatul Comisiei, a furnizat toate informațiile, documentele disponibile.

La 10 aprilie 2023, Comisia a trimis candidatului o solicitare de clarificare a informațiilor, care conținea nouă întrebări, inclusiv 31 subîntrebări și 19 solicitări de documente suplimentare.

La 14 aprilie 2023, în termenul acordat de Comisie, candidatul a răspuns la toate întrebările și a furnizat toate documentele de care a dispus în mod rezonabil, iar la 19 aprilie 2023 a comunicat informații suplimentare.

La 28 aprilie 2023, Comisia a trimis a doua rundă de 4 întrebări, inclusiv 7 subîntrebări și 5 solicitări de documente suplimentare, pentru a elucida unele aspecte apărute în cadrul evaluării.

La 03 mai 2023, în termenul acordat, candidatul a răspuns la toate întrebările și a furnizat toate documentele de care a dispus în mod rezonabil.

La 05 mai 2023, Comisia a trimis a treia rundă de 2 întrebări, inclusiv 10 subîntrebări și 7 solicitări de documente suplimentare, pentru a elucida unele aspecte care au apărut în cadrul evaluării.

La 11 mai 2023, în termenul acordat, candidatul a răspuns la toate întrebările și a furnizat toate documentele de care a dispus în mod rezonabil.

La 16 mai 2023, Comisia a trimis a patra rundă de întrebări, care a constat dintr-o întrebare, inclusiv 4 subîntrebări, una dintre care conținea o solicitare de documente suplimentare.

La 17 mai 2023, în termenul acordat, candidatul a dat răspuns la solicitarea Comisiei, explicând lipsa necesității de a prezenta vreun document.

La 18 mai 2023, Comisia a trimis a cincea rundă de 2 întrebări, inclusiv 5 subîntrebări, 3 dintre care conțineau solicitare de documente suplimentare.

La 22 mai 2023, în termenul acordat, candidatul a răspuns la toate întrebările și a prezentat documentul de care dispunea în mod rezonabil.

Reclamantul a menționat că, la 23 mai 2023, a solicitat Comisiei de evaluare expedierea materialelor evaluării, în special notele secrete/neoficiale ale Centrului Național Anticorupție și, după caz, ale Serviciului de Informații și Securitate, însă, nu i-au fost oferite toate materialele acumulate de Comisie, deși, Secretariatul Comisiei a recunoscut existența unor astfel de note, dar a refuzat să le ofere.

La 29 mai 2023, candidatul a participat la audieri în ședința publică a Comisiei. Candidatul a solicitat audierea în ședință închisă, invocând că audierea sa publică poate afecta viața privată a membrilor săi de familie, precum și a unei victime a violului. Comisia a admis parțial solicitarea candidatului și a dispus audierea în ședință închisă a aspectului ce ține de victima violului. Comisia a respins solicitarea candidatului de a fi audiat în ședință închisă pentru a nu afecta viața privată a membrilor familiei sale, fără a motiva această soluție.

Reclamantul a relevat că, în cadrul audierii, Comisia de evaluare a recunoscut existența notelor de la CNA și SIS și că nu i le-a acordat la solicitare.

Ulterior, Comisia de evaluare a continuat rundele de întrebări și la 06 iunie 2023 i-a trimis a șasea rundă, în care a formulat o întrebare și 4 subîntrebări, ce conțineau 3 solicitări de documente suplimentare.

Această rundă de întrebări s-a referit la o petiție recepționată de Comisie la 22 mai 2023, cu doar trei zile înainte de data inițială a audierii, de la președintele și vice-președintele Partidului Politic „Partidul Schimbării” și s-a referit la presupusa neexecutare a încheierii Curții Supreme de Justiție privind ajustarea terenului Hotelului „Național” din mun. Chișinău și presupusa tentativă de demolare ilegală a acestui hotel.

La 09 iunie 2023, în termenul acordat, candidatul a răspuns la întrebare, însă, nu a prezentat documentele solicitate, deoarece cauza este pendinte la judecătorul de instrucție și el nu avea dreptul să furnizeze Comisiei materiale cauzei.

La 13 iunie 2023, Comisia de evaluare a trimis candidatului a 7 rundă formată dintr-o întrebare și o subîntrebare, pentru a elucida unele aspecte care au apărut în cadrul evaluării, în special cu referire la cauza privind Hotelul „Național”.

La 13 iunie 2023, în termenul acordat, candidatul a răspuns la întrebare și a oferit extrase dintr-un document.

Tot la 13 iunie 2023, Comisia de evaluare a trimis o întrebare autorilor petiției, care au confirmat că această cauză actualmente este pendinte la un judecător de instrucție. Astfel, având în vedere procedurile pendinte în cazul Hotelului „Național”, Comisia de evaluare a decis să nu abordeze acest subiect în decizia sa.

Reclamantul a indicat că, la 12 iulie 2023, i-a fost notificată decizia nr. 44 din 04 iulie 2023 „cu privire la candidatura lui Vasile Plevan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procuraturii”, prin care Comisia de evaluare, în temeiul art. 8 alin. (2), alin. (2) lit. a) și c), alin. (4) lit. a) și b) și alin. (5) lit. b), c),

d) și e) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, a decis că, candidatul Vasile Plevan nu corespunde criteriilor de integritate întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu promovează evaluarea.

La aspectul dat, reclamantul a notat că, până a-și da acordul la publicarea deciziei Comisiei de evaluare în privința sa, la 13 iulie 2023, în mediul online (Telegram) a apărut o parte din această decizie, fapt despre care a anunțat Comisia de evaluare, printr-o cerere electronică expediată prin e-mail.

Ca răspuns, Comisia de evaluare a făcut un comunicat de presă prin care a recunoscut că decizia nr. 44 din 04 iulie 2023 a fost scursă în spațiul public și acest fapt constituie o încălcare a legii. Comisia de evaluare și-a expus îngrijorarea de faptul că decizia privind candidatul Vasile Plevan, care nu este publică, a fost diseminată de către cel puțin un canal de social media, or, decizia respectivă conține informații cu caracter privat, despre persoane care nu sunt subiectul evaluării extraordinare.

Reclamantul a relevat că, până la anunțarea rezultatului de către Comisie despre nepromovarea evaluării de către candidatul Vasile Plevan, această informație a apărut preliminar în mediul online (Telegram) la 30 iunie 2023. Acest fapt denotă că, până la adoptarea deciziei nr. 44 din 04 iulie 2023, persoane terțe, din afara Comisiei, cunoșteau deja rezultatul evaluării în cazul candidatului Vasile Plevan. Mai mult ca atât, aceleași canale de telegram au avut acces la informație veridică din interiorul Comisiei și au intrat în posesia deciziei nr. 44 din 04 iulie 2023 până a fi publicată de către Comisie și au plasat în mediul online fragmente din această decizie.

În opinia reclamantului, aceste circumstanțe dau temei unui observator obiectiv de a avea dubii serioase referitor la imparțialitatea, obiectivitatea, independentă și corectitudinea Comisiei de evaluare în privința evaluării sale.

La fel, reclamantul a considerat decizia Comisiei de evaluare nr. 44 din 04 iulie 2023, emisă în privința sa în calitate de candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, este un act administrativ individual defavorabil ilegal și urmează a fi anulat.

În prim plan, reclamantul a menționat că, Legea nr. 180 din 07 iulie 2023, pentru interpretarea unor prevederi din Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, în vigoare de la 08 iulie 2023, potrivit cărora Comisia de evaluare nu este autoritate publică, iar asupra activității ei nu se aplică prevederile Codului administrativ, nu are efect retroactiv și nu are incidență asupra deciziei Comisiei de evaluare nr. 44 din 04 iulie 2023.

Reclamantul a învederat că, prin Opinia comună a Comisiei de la Veneția și a Direcției generale drepturile omului și statul de drept (DGI) a Consiliului Europei privind unor măsuri legate de selecția candidaților pentru posturi administrative în organele de autoadministrație a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 129-a sesiune plenară

(Veneția, 10-11 decembrie 2021) pe baza comentariilor de către domnul Alexander Baramidze (expert, fost membru supleant, Georgia), s-a recomandat autorităților că sunt necesare indicații mai clare cu privire la criteriile de evaluare; încălcări minore de conduită profesională nu ar trebui să ofere un motiv valid pentru respingerea unui candidat.

Deși, Comisia de la Veneția a subliniat riscurile și viciile conexe procesului de evaluare, standardul „dubiilor serioase” nu a fost clarificat. Noțiunea de „dubiu serios” constituie concept juridic nedefinit, specific dreptului administrativ și nu oferă discreție, dar o marjă în stabilirea faptelor de la abstract la concret și pe cale de consecință aplicarea normelor cât mai adecvată la un anumit caz. Erorile cel mai des întâlnite la aplicarea unor astfel de concepte juridice se referă la corecta stabilire a faptelor și interpretarea legii.

La caz, decizia nr. 44 din 04 iulie 2023 privind candidatura lui Vasile Plevan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor, este axată pe următoarele aspecte financiare și etice:

1. încălcarea etică privind investigarea unui caz penal de pretins viol asupra unei persoane cu dizabilitate intelectuală;

2. sursa mijloacelor bănești pentru donația de 3 000 USD de la soacra candidatului în anul 2014;

3. sursa împrumutului în sumă de 7 000 EUR de la soacra candidatului în anul 2020;

4. nedeclararea pentru anul 2020, de către candidat a împrumutului luat de către soție de la mama sa în anul 2020.

Referitor la încălcarea etică privind investigarea unui caz penal de pretins viol asupra unei persoane cu dizabilitate intelectuală, stabilită de către Comisia de evaluare, Comisia s-a axat pe încălcarea art. 3 CEDO – relele tratamente, manifestate prin faptul, că nu au fost efectuate mai multe măsuri procesul-penale care ar fi putut elucida circumstanțele cazului.

Comisia de evaluare a constatat pretinse carențe ale procesului penal manifestate în:

1. neaudierea fraților victimei;

2. neaudierea rudei apropiate;

3. neridicarea informației privind trecerea frontierei de stat a tatălui victimei;

4. asemănarea izbitoare între conținutul ordonanțelor de refuz în pornirea urmăririi penale din data de 03 mai 2015 emisă de un alt procuror decât candidatul și a celei din 04 mai 2016, emisă de către candidat;

5. neaudierea medicului legist asupra raportului de expertiză din 22 aprilie 2015;

6. neînștiințarea victimei despre refuzul în începerea urmăririi penale în termen de 15 zile;

7. începerea urmăririi penale ar fi dus la acumularea unor probe suplimentare.

Reclamantul a indicat că, Comisia de evaluare a recunoscut că organele de urmărire penală au avut o sarcină dificilă, deoarece s-au confruntat cu versiuni contradictorii ale evenimentelor și fără probe directe. Această situație a necesitat o evaluare contextuală a credibilității declarațiilor făcute și o verificare a tuturor

circumstanțelor înconjurătoare. Comisia a notat că, ordonanța candidatului din 04 mai 2016 a fost adoptată fără ca anumite măsuri procesuale cruciale să fi fost întreprinse, cum ar fi audierea fraților și a rudei apropiate.

Însă, Comisia de evaluare nu a dat apreciere argumentelor candidatului, precum că ruda apropiată la care face referire a fost audiată de către organul de urmărire penală, iar declarațiile acesteia au și servit pentru inițierea investigației. Doar că, această circumstanță nu a putut fi probată, deoarece candidatul nu are acces la materialele procesului penal, din considerent că nu se află în gestiunea sa ca procuror, fiind pendinte la Curtea de Apel Chișinău. Deși, Comisia de evaluare avea dreptul, în temeiul Legii nr. 26/2022, să ia cunoștință de materialele procesului penal, pentru elucidarea acestei circumstanțe, nu a făcut-o.

Reclamantul a invocat că, în speță, Comisia și-a întemeiat poziția pe încălcarea art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, care stabilește că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă: nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial.

De asemenea, Comisia s-a bazat și pe prevederile art. 5 alin. (2) din Regulamentul de evaluare al Comisiei, potrivit căreia, la evaluarea conformității cu criteriul de integritate etică, Comisia poate lua în considerare seriozitatea sau gravitatea, contextul adiacent și premeditarea asociată oricărui incident de integritate etică și, în cazul incidentelor minore, dacă a existat o perioadă de timp suficientă fără incidente ulterioare. La determinarea gravității, Comisia va lua în considerare toate circumstanțele, care să cuprindă, dar fără a se limita la următoarele:

- a. dacă incidentul a fost un eveniment singular;
- b. lipsa unor prejudicii sau producerea de prejudicii ne semnificative în adresa intereselor private sau publice (inclusiv încrederii publice) — cum ar fi o încălcare obișnuită a regulamentului rutier;
- c. sau care nu este perceput de către un observator obiectiv drept atitudine lipsită de respect față de ordinea socială care decurge din nerespectarea regulilor și regulamentelor.

Comisia de evaluare a stabilit la art. 5 alin. (2) din Regulamentul de evaluare, trei criterii de evaluare a eticii profesionale, și anume:

- a. dacă incidentul a fost un eveniment singular;
- b. lipsa unor prejudicii sau producerea de prejudicii ne semnificative în adresa intereselor private sau publice (inclusiv încrederii publice) - cum ar fi o încălcare obișnuită a regulamentului rutier;
- c. sau care nu este perceput de către un observator obiectiv drept atitudine lipsită de respect față de ordinea socială care decurge din nerespectarea regulilor și regulamentelor.

Reclamantul a menționat că, criteriile de evaluare a integrității etice, statuate la art. 5 alin. (2) din Regulament, au fost create pentru a defini criteriul general

statuat la art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, și anume de a explica ce înseamnă criteriul de integritate etică.

În opinia reclamantului, aceste trei criterii de evaluare a integrității etice, care reprezintă o definiție a criteriului statuat la art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, stabilesc foarte clar că încălcările de etică pe care le poate constata Comisia nu sunt de natură procesual-penală, ci înafara activității procesuale. Prin urmare, Comisia de evaluare nu a avut temei de a verifica activitatea procesual-penală și a constata pretinse curențe ale procesului penal.

În art. 5 din Regulament, Comisia de evaluare a statuat că, la determinarea gravității, va lua în considerare toate circumstanțele, care să cuprindă, dar fără a se limita la cele trei criterii. Expresia „dar fără a se limita” dă temei Comisiei de a extinde la infinit lista criteriilor de evaluare a eticii candidatului, fapt ce este contrar principiului previzibilității legii.

Astfel, la elaborarea și aprobarea Regulamentului, Comisia de evaluare, pe de o parte, a prevăzut expres trei criterii de evaluare a eticii candidatului, care nu se referă la activitatea procesuală, iar pe de o altă parte, a creat o normă ce-i permite de a se baza și pe alte criterii nedefinite, decât cele trei prevăzute expres.

Reclamantul a relevat că, Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016 și art. 51 alin. (3) din Codul de procedură penală garantează independența procesuală a procurorului. La caz, însă, Comisia de evaluare, depășindu-și în mod vădit competențele stabilite la art. 8 lit. a) din Legea nr. 26/2022, și-a arogat atribuții de procuror ierarhic superior și de judecător de instrucție. Or, fără a avea acces la materialele dosarului penal, care se află pendinte la Curtea de Apel Chișinău, fără a studia materialele procesului și a intra în esența acestuia, Comisia de evaluare, în mod tendențios, a stabilit o serie de curențe ale procesului penal și a statuat că, probele care au fost administrate la momentul emiterii ordonanței de refuz în începerea urmăririi penale din 04 mai 2016 erau suficiente pentru începerea urmăririi penale. Astfel, Comisia de evaluare a conchis că, prin neînceperea urmăririi penale, procurorul Vasile Plevan a încălcat prevederile art. 274 din Codul de procedură penală.

Reclamantul a considerat că, expunerea Comisiei de evaluare asupra fondului procesului penal reprezintă o imixtiune în activitatea procesuală a procurorului și este contrară prevederilor legale și Opiniei Comisiei de la Veneția. Mai mult ca atât, Comisia de evaluare nu era în drept să constate încălcarea art. 3 CEDO, deoarece nu are atribuțiile unei instanțe de judecată și a Curții Europene a Drepturilor Omului, iar legea specială nu a investit-o cu astfel de competențe. Deși, Comisia i-a imputat încălcarea art. 3 CEDO, sub aspectul relelor tratamente în raport cu victima, nu a explicat în ce au constat aceste rele tratamente și nici nu a audiat victima pentru a confirma sau infirma relele tratamente.

Referitor la pretinsele curențe ale procesului penal, Comisia de evaluare a imputat candidatului că nu a audiat frații victimei, chiar dacă „posibilitatea ca frații să fi fost martori ai presupusului viol a fost menționată atât în raportul ofițerilor de urmărire penală din 30 aprilie 2015 și în cel din 22 aprilie 2016”. Însă, din aceste expuneri, însăși Comisia nu a constatat necesitatea imperioasă a audierii fraților, iar aprecierea acestei pretinse curențe procesuale ca o încălcare gravă a eticii

profesionale, reprezintă o exagerare din partea Comisiei și o abordare tendențioasă. Necesitatea audierii fraților a intervenit în ședința de judecată la judecătorul de instrucție, când avocatul a prezentat raportul de evaluare a victimei, din care rezulta că și fratele dormea în odaie când victima era abuzată.

Reclamantul a menționat că, Comisia în mod eronat i-a imputat faptul neaudierii unei rude apropiate a victimei, și anume a mătușii acesteia, or, mătușa victimei a fost audiată în cadrul procesului penal în calitate de martor. Declarațiile în scris ale acesteia se află la materialele procesului penal, doar că dosarul nu se mai află în gestiunea procurorului Vasile Plevan, ci este pe rolul Curții de Apel. Din acest considerent, candidatul nu a avut posibilitatea să facă copii din dosarul penal și să le prezinte Comisiei. Însă, în temeiul art. 6 din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare a avut dreptul de a interpela aceste probe.

La fel, Comisia de evaluare neîntemeiat și în lipsa suportului probator i-a imputat că, în calitate procuror, nu a ridicat informația privind trecerea frontierei de stat de către tatăl victimei. Or, el a explicat Comisiei că, din materialele procesului penal rezulta că tatăl victimei periodic se afla în Federația Rusă. Forma juridică a probelor ce demonstau acest fapt nu și-o amintește, deoarece din 2016 a trecut mult timp, iar el nu a avut acces la materialele dosarului penal. Însă, Comisia a făcut o astfel de constatare fără a studia materialele procesului penal.

De asemenea, Comisia de evaluare i-a imputat că ordonanța de refuz în începerea urmăririi penale din 04 mai 2016 se aseamnă izbitor cu ordonanța din 03 mai 2015, emisă tot pe acest caz de un alt procuror. Însă, acest fapt nu reprezintă o încălcare, deoarece circumstanțele cauzei erau aceleași, iar ordonanța din 2016 a fost completată cu probe noi și cu o altă argumentare.

Vasile Plevan a opinat că, Comisia de evaluare greșit i-a imputat că nu a putut confirma dacă medicul legist a fost audiat asupra raportului de expertiză din 22 aprilie 2015. Or, într-adevăr el nu-și amintește dacă a fost sau nu audiat medicul legist. Însă, audierea medicului legist avea ca scop elucidarea faptului dacă victima, a cărui himen era intact, putea sau nu să rămână însărcinată. Respectiv, audierea medicului legist pe acest subiect era absolut inoportună, deoarece este un fapt notoriu că o persoană de gen feminin poate rămâne însărcinată, având himen intact, mai ales dacă este și elastic, care permite raport sexual fără deflorare, ca în cazul din speță.

Reclamantul a indicat că, Comisia de evaluare greșit a constatat încălcarea termenului de 15 zile de a aduce la cunoștința mamei victimei ordonanța din 04 mai 2016, or, această concluzie a fost trasă în rezultatul distorsionării declarațiilor sale. Candidatul a explicat Comisiei de evaluare că, victima a fost înștiințată în scris, dar fără aviz de recepție, deoarece Procuratura r-lui Ialoveni nu dispunea de acestea. Scrisoarea de înștiințare, semnată de procurorul Vasile Plevan, se află la materialele procesului penal. Faptul că victima a contestat ordonanța de refuz peste o perioadă de timp, nu poate fi imputat candidatului, deoarece victima nu era obligată în general să conteste soluția, contestarea reprezentând un drept. Totodată, faptul că Procuratura r-lui Ialoveni nu a respins contestația ca tardivă se explică prin aceea că, înștiințarea a fost expediată fără aviz de recepție, iar Procuratura nu dispunea de dovada recepționării.

Altă concluzie greșită a Comisiei de evaluare este aceea că, începerea urmăririi penale ar fi dus la acumularea unor probe suplimentare. Or, Comisia nu a luat cunoștință cu materialele procesului penal pentru a-și face o astfel de concluzie. Ba mai mult, Comisia nu are atribuția de a aprecia existența sau lipsa bănuielii rezonabile și spectrul de acțiuni de urmărire penală ce urmau a fi efectuate.

În opinia reclamantului, la constatarea faptului că el nu corespunde criteriului de etică, Comisia de evaluare trebuia în mod obligatoriu să indice exact care acțiuni/inacțiuni ilegale ale sale sunt calificate ca încălcare a regulilor de etică și care acțiuni/inacțiuni ilegale ca încălcare a conduitei profesionale. Or, art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2020 face diferența între reguli de etică și cele de conduită profesională, care trebuie să reprezinte acțiuni/inacțiuni distincte.

Din norma art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2020, cât și din pct. 55 al Opiniei Comisiei de la Veneția (CDL-AD (2023)005) adoptată la cea de-a 134-a sesiune plenară, rezultă că, conduita profesională se referă strict la activitatea de serviciu, dar nu și la activitatea procesuală a procurorului.

Activitatea de serviciu a unui procuror este mult mai largă decât activitatea procesuală, care se rezumă doar la procesele penale și cauzele penale și contravenționale. Însă, norma juridică prevăzută la art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022 nu dă o claritate, dacă regulile de etică se referă la activitatea profesională sau de serviciu.

În condițiile în care, regulile de etică s-ar referi la activitatea de serviciu, legiuitorul nu ar face distincția dintre reguli de etică și cele de conduită profesională. Dacă regulile de etică și cele de conduită profesională s-ar referi doar la activitatea profesională, atunci conduita procurorului în viața privată, care nu este legată de activitatea de serviciu, ar fi în afara procesului de verificare și evaluare de către Comisia de evaluare.

Din acest considerent, norma art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022 urmează a fi interpretată prin prisma Codului de etică și conduită a procurorului, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-173/15 din 30 iulie 2015, care este un document public ce stabilește principiile și standardele de etică profesională obligatorii pentru procurori. Acesta conține norme de conduită ale procurorului în exercitarea atribuțiilor de serviciu și în viața privată.

Interpretând prin coroborare și sistemic norma art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022 cu dispozițiile art. 3 din Codul de etică și conduită al procurorului, reclamantul a menționat că regulile de etică ale procurorului reprezintă normele de conduită în viața privată, iar conduita profesională a procurorului ține de exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Reclamantul a invocat că, Comisia de evaluare nu a argumentat prin ce procurorul Vasile Plevan a încălcat regulile de etică, la investigarea pretinsului fapt de viol, precum și prin ce s-a manifestat încălcarea de către procurorul Vasile Plevan a conduitei profesionale. Or, Comisia de evaluare a criticat ordonanța de refuz în începerea urmăririi penale emisă de către candidat, în exercitarea atribuțiilor procesuale de serviciu, în condițiile în care Comisia de la Veneția a statuat că, Comisia de evaluare nu este în drept de a da apreciere hotărârilor emise

de procuror, competența exclusivă de a decide acest aspect aparținând doar instanțelor de judecată.

Prin urmare, Comisia de evaluare nu era în drept să se expună dacă soluția de refuz în începerea urmăririi penale a fost pripită și că era necesară începerea urmăririi penale pentru administrarea de probe suplimentare.

În speță, procurorul Vasile Plevan, analizând materialele procesului penal și probele administrate, dându-le o apreciere prin prisma art. 101 din Codul de procedură penală, a emis ordonanța de refuz în începerea urmăririi penale din 04 mai 2016, care a fost contestată la procurorul ierarhic superior și a fost menținută de către acesta ca legală și întemeiată. Ulterior, ordonanța de refuz în începerea urmăririi penale din 04 mai 2016 și ordonanța procurorului ierarhic superior, fiind contestate la judecătorul de instrucție, au fost anulate, în ordine de control judiciar, prin încheierea nr. 10-80/2017 din 02 februarie 2018.

Reclamantul a remarcat că, la adoptarea încheierii din 02 februarie 2018, judecătorul de instrucție a dat apreciere probelor din procesul penal, în temeiul art. 101 din Codul de procedură penală, a luat în considerare noile declarații ale mamei victimei, precum și raportul psihologului întocmit după emiterea ordonanței de refuz în începerea urmăririi penale, restituind materialele procesului penal la un control suplimentar.

Judecătorul de instrucție, în încheierea din 02 februarie 2018, nu a constatat că, la adoptarea ordonanței de refuz în începerea urmăririi penale din 04 mai 2016, procurorul Vasile Plevan ar fi acționat cu rea-credință sau ca rezultat al unei neglijențe grave sau evidente, condiții necesare, impuse de Comisia de la Veneția.

Ba mai mult ca atât, nici Comisia de evaluare, chiar dacă legal nu are asemenea drept, nu a constatat că, la adoptarea ordonanței de refuz în începerea urmăririi penale din 04 mai 2016, el ar fi acționat cu rea-credință sau ca rezultat al unei neglijențe grave sau evidente.

Reclamantul a invocat că, în conformitate cu dezideratele Curții Constituționale reținute în decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, deși, Legea nr. 26 nu definește semnificația termenilor „grav”, „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin. (2) lit. a), Curtea trebuie să aibă în vedere principiul sistemului normativ coerent. O interpretare sistemică ar permite precizarea acestor calificative. De exemplu, interpretul care aplică articolul 8 alin. (2) lit. a) îl poate analiza în coroborare cu dispozițiile articolelor 4, 41 și 6 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, care constituie dreptul comun pentru evaluarea tuturor candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

Curtea Constituțională a învederat că, prin textul „grav”, legislatorul a limitat marja discreționară a Comisiei de evaluare la evaluarea integrității etice a candidaților. Criteriul îi permite Comisiei să decidă nepromovarea candidatului doar dacă a constatat încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată. Acest fapt presupune că candidatul poate pune în discuție gravitatea încălcărilor constatate de Comisie în fața completului special al Curții Supreme de Justiție, care în cele din urmă poate aprecia caracterul „grav” al abaterii constatate în funcție de circumstanțele particulare ale cauzei. Raționamentele sunt

aplicabile, *mutatis mutandis*, în cazul textelor „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin. (2) lit. a) din Lege.

Reieșind din interpretările Curții Constituționale statuate în decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, reclamantul a considerat că, la analiza încălcării grave a regulilor de etică și conduită profesională a procurorului, Comisia de evaluare era obligată să dea o apreciere în coroborare cu dispozițiile art. 38, 38¹ și 39 din Legea cu privire la Procuratură nr. 3/2016, care definesc abaterile disciplinare, noțiunile de intenție și neglijență gravă, precum și sancțiunile disciplinare. Aceste norme, sunt echivalente cu normele de la articolele 4, 41 și 6 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Prin urmare, reclamantul a indicat că, Comisia de evaluare nu a dat o apreciere a încălcării grave din art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022 și nu a analizat-o în coroborare cu prevederile art. 38, 38¹ și 39 din Legea cu privire la Procuratură nr. 3/2016, ceea ce contravine deciziei Curții Constituționale nr. 3/2016 de inadmisibilitate a sesizărilor de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26/2020.

Succesiv, reclamantul a considerat neîntemeiată concluzia Comisiei de evaluare, precum că are dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate financiară, conform art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c), d) și e) din Legea nr. 26/2022, cu referire la donația în sumă de 3 000 USD din anul 2014 și împrumutul în sumă de 7 000 EUR din anul 2020, ambele oferite de soacra candidatului, care nu au fost atenuate de candidat.

Reclamantul a atras atenția asupra faptului că, Comisia de evaluare nu a constatat că averea dobândită de către familia sa în ultimii 15 ani nu ar corespunde veniturilor pe care le-a declarat.

La fel, reclamantul a învederat că, nu deține în proprietate bunuri imobile, cote-părți din capitalul social, acțiuni a careva societăți comerciale, depuneri bănești substanțiale, etc., nefiind prezent spațiu de interpretare sau pentru enunțarea unor dubii substanțiale în contextul constatărilor Comisiei de evaluare la lipsa ipotetică de disciplină fiscală a candidatului Vasile Plevan.

Comisia de evaluare a invocat că, candidatul nu a prezentat dovezi că mama soacră, în perioada 2009-2014, a dispus de venituri ce ar întemeia donația de 3000 USD din anul 2014. Însă, contrar acestei concluzii, însăși Comisia a constatat și recunoscut că, în perioada 2009-2015, mama sa soacră a avut venit oficial de 56 003 MDL.

Astfel, concluzia Comisiei de evaluare este contradictorie, în condițiile în care aceasta pe de o parte a constatat că, în perioada 2009-2021, mama sa soacră a avut venituri de 56 003 MDL, iar pe de altă parte a reținut că, în perioada 2016-2020, aceasta nu a avut venituri.

Reclamantul a relevat că, în anul 2021, mama sa soacră nu a avut venituri în Republica Moldova, deoarece a lucrat în Italia. Respectiv, venitul în sumă de 56 003 MDL a fost în perioada anilor 2012-2015.

La fel, Comisia de evaluare, în temeiul Legii nr. 268/2022, având obligația de a verifica veniturile pe ultimii 15 ani, în cazul soacrei sale le-a verificat pe o

perioadă de doar 13 ani. Din acest considerent, Comisia de evaluare nu a luat în considerare venitul mamei soacre pentru perioada anilor 2007-2008 și cu atât mai mult până în anul 2007, când activitatea întreprinderii individuale ale acesteia era mult mai profitabilă.

Reclamantul a atras atenția asupra faptului că, este căsătorit din anul 2013, de aceea nu poate cunoaște sursele de venit ale mamei soacre de până în anul 2013.

Reclamantul a menționat că, a explicat Comisiei de evaluare că, în perioada anilor 2009-2018, mama sa soacră a activat ca bonă în Federația Rusă, în bază de patentă. Însă, s-au păstrat doar patentele pentru perioada anii 2017-2018, care de fapt și au fost prezentate Comisiei de evaluare. Totodată, Comisiei de evaluare i-a fost comunicat numele și prenumele angajatorului din Federația Rusă, precum și adresa acestuia. Candidatul a informat Comisia că, salariu mediu anual al mamei soacre, în perioada anilor 2009-2018, a fost de 13 500 USD.

De asemenea, Comisiei de evaluare i s-a explicat că, după ce mama soacră a părăsit locul de muncă din Federația Rusă și a plecat în Italia, aceasta nu ține legătură cu fostul angajator din Federația Rusă, dar i-a solicitat dânsului acte ce ar confirma că a lucrat efectiv, doar că nu le-a primit.

Reclamantul a menționat că, a explicat Comisiei de evaluare că, din motivul războiului dintre Ucraina și Federația Rusă, precum și că în prezent mama sa soacră se află la muncă în Italia, neavând posibilitatea de a se deplasa în Federația Rusă pentru a obține acte confirmative că a lucrat efectiv acolo. Patentele din perioada 2009-2016, deoarece a trecut mult timp și nu mai erau necesare, nu au fost păstrate de către mama soacră.

În opinia reclamantului, faptul că mama sa soacră muncea în Federația Rusă ar putea fi confirmată prin informația privind traversarea frontierei de stat, deoarece aceasta muncea câte trei luni în Federația Rusă, iar o lună se afla acasă în Republica Moldova. Însă, candidatul nu a putut să prezinte această informație în perioada anilor 2009-2013, deoarece pașaportul străin al mamei soacre a fost schimbat, respectiv, a prezentat doar copia pașaportului cu ștampilele de intrare-ieșire din perioada anilor 2014-2018.

La fel, reclamantul a indicat că, din motivul aflării sale în Italia, mama soacră a fost în imposibilitate de a solicita Inspectoratului General al Poliției de Frontieră informația privind traversarea frontierei de stat în perioada anilor 2009-2013, iar el nu este în drept să solicite o asemenea informație. În schimb, a informat Comisia de evaluare că ea de sine stătător, în temeiul art. 6 lit. f) din Legea nr. 26/2022, poate solicita de la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră informația privind traversarea frontierei de stat, pentru a se asigura de veridicitatea declarațiilor candidatului Vasile Plevan.

Faptul că cetățenii Republicii Moldova activează în Federația Rusă, inclusiv în mod neoficial, este un fapt notoriu, care nici nu trebuie demonstrat. Este suficient de a se verifica traversarea frontierei de stat, pentru a demonstra faptul că mama soacră a activat și obținut venit în Federația Rusă.

Din aceste considerente, reclamantul a considerat că, Comisia de evaluare a acționat tendențios și neîntemeiat când a constatat că el nu a demonstrat sursa mijloacelor de 3 000 USD. Or, candidatul a prezentat pentru anul 2014, traversarea

frontierei de stat în Federația Rusă a mamei soacre. Mai mult, mama soacră în anul 2012 a avut un venit de 19 805 MDL (conform documentului nr. ED025229FG), în anul 2013 a avut un venit de 11 413 MDL (conform fișei de verificare pentru anul 2013), în anul 2014 a avut un venit de 12 728 MDL (conform formularului FVID14), în total venit în sumă de 43 946 MDL. Omiterea acestor venituri demonstrează caracterul neobiectiv al celor constatate de către Comisia de evaluare.

În opinia reclamantului, caracterul tendențios al Comisie de evaluare se demonstrează și prin faptul că aceasta nu a ridicat declarațiile cu privire la impozitul pe venit ale mamei soacre pentru perioada anilor 2007-2011, așa cum a făcut-o pentru perioada anilor 2012-2021, pentru a constata sursa veniturilor licite.

Omisiunea de a ridica declarația cu privire la impozitul pe venit a mamei soacre pentru perioada anilor 2007-2011 nu poate fi pusă în sarcina candidatului, ci reprezintă o obligația a Comisiei.

Deopotrivă, reclamantul a considerat neîntemeiată concluzia Comisiei de evaluare, precum că traversarea frontierei de stat cu Federația Rusă demonstrează doar aflarea în afara țării și că patentele din 2017-2018 nu sunt relevante pentru perioada anterioară, și anume anul 2014. Or, el a explicat că nu s-au păstrat patentele pe perioada anilor 2009-2016, ci doar pe ultimii 2 ani.

Comisia trebuia să aprecieze declarațiile și probele prezentate cu bună-credință și să analizeze frecvența traversării frontierei de stat în perioada anilor 2017-2018, pentru care a fost prezentat patenta, în comparație cu frecvența traversării frontierei de stat în perioada anilor 2009-2016, pentru care nu au fost prezentate patente. În condițiile în care făcea o astfel de analiză, Comisia de evaluare concluziona în mod obiectiv că frecvența traversării frontierei de stat cu Federația Rusă, în perioada când candidatul nu a prezentat patenta, este aceeași cu perioada când a prezentat patenta. Acest fapt demonstrează motivul și scopul aflării pe teritoriul Federației Ruse a mamei soacre, și anume că a lucrat și obținut venit.

Reclamantul a conchis că, deoarece suma de bani de 3 000 USD nu este una mare pentru cetățenii Republicii Moldova, mai ales pentru cei care muncesc în afara țării, Comisia de evaluare nu a avut nici un temei de a pune la dubii sursa veniturilor de 3 000 USD.

Succesiv, reclamantul a considerat neîntemeiată concluzia Comisiei de evaluare, precum că el nu a prezentat dovezi că mama sa soacră a dispus de venituri, ce ar întemeia împrumutul de 7 000 EUR din anul 2020. Or, el a informat Comisia că, în perioada anilor 2009-2018, mama sa soacră a activat în Federația Rusă, iar din anul 2019 activează în Italia.

În acest sens, a prezentat Comisiei de evaluate cele două patente, care s-au păstrat, pentru perioada 2017-2018, informația privind traversarea frontierei de stat pentru perioada anilor 2014-2019, ce demonstrează că mama sa soacră s-a aflat în Federația Rusă, iar în perioada 27 iunie 2019 – 23 septembrie 2019 în Italia.

La fel, a explicat Comisiei de evaluare că, mama sa soacră a plecat la muncă în Italia în baza pașaportului biometric, care permite șederea în Uniunea Europeană pe o perioadă de până la 90 de zile consecutiv și care nu permite angajarea oficială în câmpul muncii. Apoi, de la 23 septembrie 2019 până la 24 decembrie 2019,

mama sa soacră s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova, iar la 24 decembrie 2019 a plecat iarăși în Italia la muncă.

A comunicat Comisiei de evaluare că, mama sa soacră urma să revină în Republica Moldova până la 24 martie 2020, însă, din cauza pandemiei Covid-19, nu s-a putut întoarce și s-a aflat în Italia până în luna iunie 2022, fapt demonstrat prin informația privind trecerea frontierei de stat. În toată această perioadă, mama sa soacră a muncit în Italia.

Reclamantul a învederat că, până în luna ianuarie 2021, mama sa soacră a lucrat neoficial în Italia, adică fără contract de muncă, însă, în rezultatul adoptării în Italia a unei legi ce permitea încheierea contractelor de muncă cu persoanele străine ce activau neoficial, din ianuarie 2021 mama sa soacră deja activa în bază de contract, copia căruia a fost prezentat.

În opinia reclamantului, este evident că mama sa soacră, în perioada anilor 2019-2020, a muncit în Italia neoficial. Or, în cazul în care în perioada dată nu muncea neoficial, atunci nu avea cum să obțină contract de muncă în ianuarie 2021, deoarece legea care a fost adoptată în Italia s-a referit anume la persoanele străine, care nu aveau dreptul la muncă și ședere în Italia, dar care activau în mod neoficial. Această lege a fost adoptată în iunie 2020 și a vizat anume acele persoane care, la data intrării în vigoare a legii, activau neoficial.

De altfel, ca și în situația cu Federația Rusă, faptul că cetățenii Republicii Moldova activează în Italia, inclusiv în mod neoficial, este un fapt notoriu, care nici nu trebuie demonstrat. Pentru demonstrarea faptului că mama sa soacră a activat și obținut venit în Italia fiind suficientă doar verificarea traversării frontierei de stat.

Reclamantul a invocat că, nu a întrebat mama soacră de unde are bani în sumă de 7 000 EUR pe care i-a împrumutat soției sale, deoarece nu are nici un drept să-i ceară socoteală pentru veniturile sale, însă, cunoaște că a activat în Federația Rusă și în Italia, unde a avut câștig. Nu poate confirma cu certitudine dacă mijloacele bănești de 7 000 EUR, pe care i-a împrumutat în 2020 soției, sunt numai din veniturile dobândite în Federația Rusă, din Italia sau din ambele țări.

Reclamantul a opinat că, atât în cazul donației de 3 000 USD din anul 2014, cât și în cazul împrumutului de 7 000 EUR din anul 2020, Comisia de evaluare a acționat tendențios, nu a apreciat cu bună-credință probele și declarațiile sale, precum și a respins orice argument al candidatului.

Caracterul tendențios al Comisiei la aprecierea sursei de 7 000 EUR ale mamei soacre se constată și prin faptul că, chiar dacă Comisia a cunoscut că aceasta a lucrat în Federația Rusă anterior și a prezentat patenta pe perioada 2017-2018, nu a luat în considerare veniturile din Federația Rusă cel puțin din perioada anilor 2017-2018, pentru care au fost prezentate patentele.

Reclamantul a remarcat că, suma de bani de 7 000 EUR nu este una mare pentru cetățenii Republicii Moldova, mai ales cei care muncesc în afara țării. Din acest considerent, Comisia de evaluare nu a avut nici un temei de a pune la dubii sursa veniturilor de 7 000 EUR, mai ales în condițiile în care familia candidatului dispune de venituri salariale, care acoperă cheltuielile de 7 000 EUR. Respectiv, atât donația de 3 000 USD din anul 2014, cât și împrumutul de 7 000 EUR din anul

2020 nu reprezintă tranzacții deosebit de importante, care nu ar putea fi justificate, candidatul neavând intenția de a declara vreun împrumut fictiv.

Comisia de la Veneția a statuat în pct. 73 din Opinia adoptată la cea de-a 134-a sesiune plenară că, când se stabilesc fapte legate de îmbogățirea nejustificată sau nedeclararea donațiilor, Comisia de evaluare ar avea competența să solicite justificarea achizițiilor sau cheltuielilor, care au fost efectuate până la 15 ani înainte de adoptarea legii.

Totodată, Comisia de la Veneția a observat că, obligația de a demonstra originea licită a bunurilor sau a tranzacțiilor nu trebuie să impună o sarcină disproporționată judecătorului, trebuie să vizeze doar tranzacții deosebit de importante și nu trebuie să vizeze, de exemplu, un bun pe care judecătorul sau familia acestuia îl posedă de zeci de ani. Obligația de a prezenta explicații trebuie să rămână rezonabilă.

Astfel, reclamantul a opinat că, contrar Opiniei Comisiei de la Veneția, Comisia de evaluare i-a impus o sarcină disproporționată, de a prezenta dovezi că mama soacră a lucrat în Federația Rusă în perioada 2009-2014 și a avut venituri în acea țară care acoperă suma de 3 000 USD și că din anul 2019 a lucrat în Italia, în condițiile în care, în perioada 2019-2020, aceasta a lucrat neoficial, fără contract de muncă.

Reclamantul a considerat ca fiind arbitrar argumentul Comisiei de evaluare, precum că el nu a depus nici un efort pentru a obține dovezi privind venitul mamei soacre în Federația Rusă și Italia, în special în contextul dreptului Comisiei de a acumula informația necesară de la deținătorii informației respectivei, acesta fiind un drept necondiționat.

Referitor la „dubii serioase”, Curtea Constituțională a explicat în pct. 136 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023 că, decizia de nepromovare a evaluării unui candidat trebuie legată de un indiciu de ilegalitate, cum ar fi averea inexplicabilă, chiar dacă nu se poate dovedi dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale.

Reclamantul a invocat că, Comisia de evaluare a constatat că el nu a înlăturat dubiile Comisiei în ceea ce privește sursa mijloacelor bănești în sumă de până la 10 000 EUR, oferite de soacra candidatului în anii 2014 și 2020.

Comisia de evaluare nu a constatat „dubii serioase” privind sursa mijloacelor bănești de până la 10 000 EUR, așa cum cere legea, ci doar „dubii”. Comisia de evaluare nu a avut o abordare consecventă în aprecierea dubiilor privind sursa mijloacelor bănești de 3 000 USD în anul 2014 și 7 000 EUR în anul 2020, deoarece, în continuare, Comisia de evaluare, în ultimul aliniat al capitolului III al deciziei, operează deja cu noțiunea de „dubii serioase”.

Formularea Comisiei de evaluare este una confuză pentru simplul cititor, care poate interpreta greșit că mama soacră i-ar fi oferit câte 10 000 EUR, atât în anul 2014, cât și în anul 2020, fapt ce creează o imagine negativă a candidatului în societate. Această abordare a Comisiei este una inexplicabilă, având un caracter tendențios.

Comisia de evaluare a constatat dubii serioase referitor la sursele mijloacelor bănești de 3 000 USD oferite în anul 2014 și 7 000 EUR oferite în anul 2020, însă

nu a explicat în ce constau aceste dubii serioase. Deși, prin prisma dezideratelor Curții Constituționale, Comisia de evaluare trebuia să indice de care indiciu de ilegalitate sunt legate dubiile serioase (ex. averea inexplicabilă). Comisia de evaluare în cazul candidatului, nu a găsit nici un indiciu de ilegalitate, cum ar fi averea inexplicabilă, pentru a aprecia existența dubiilor serioase.

În opinia reclamantului, Comisia de evaluare în mod eronat a reținut încălcarea de către candidatul Vasile Plevan a prevederilor art. 8 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 26/2022, adică averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani nu corespunde veniturilor declarate. Or, însăși Comisia nu a constatat nici o deferență, cât de ne semnificativă exprimată în bani, dintre venituri și cheltuieli, adică nu a fost constatat că cheltuielile depășesc veniturile declarate.

Comisia de evaluare nu a explicat în ce constă încălcarea prevederilor invocate, făcând doar referire la aceste prevederi, fără a da o simplă explicație. Din aceste considerente, decizia Comisiei de evaluare nu este una motivată, ci se rezumă doar la simpla referire la prevederile legale.

La fel, Comisia de evaluare i-a imputat candidatului Vasile Plevan faptul că, nu a declarat în declarația de avere pentru anul 2020 împrumutul de 7 000 EUR luat de soție de la mama soacră, constatând astfel încălcarea legislația cu privire la declararea averii și intereselor.

Reclamantul a explicat Comisiei de evaluare că, nedeclararea împrumutului de 7 000 EUR luat de soție de la mama soacră a fost o omisiune pentru declarația de avere pentru anul 2020, însă, această omisiune a fost corectată de către dânsul la depunerea declarației pentru anul 2021, în care a introdus datoria de 7 000 EUR ca fiind luată în anul 2020. Cu atât mai mult că, soția sa a indicat în declarația depusă pentru anul 2020 împrumutul de 7 000 EUR.

Reclamantul a menționat că, unul din motivele pentru care a omis să declare împrumutul soției de la mama soacră este faptul că el cu soția aveau la păstrare la domiciliul lor bani de a-i mame soacre, care a venit cu inițiativa de a-i procura un automobil soției, spunându-le din start că le va da bani.

În acest sens reclamantul a explicat că, împrumutul de 7 000 EUR a fost luat de către soția sa, care a discutat cu mama soacră aspectele aferente împrumutului, pentru procurarea unui automobil.

Reclamantul a menționat că, a identificat și câștigat automobilul de model Ford la licitație în SUA, la 08 decembrie 2020, iar la 09 decembrie 2020, a achitat prin transfer suma de 2 688 USD, pentru acel automobil. Această sumă de bani, în euro, a luat-o din banii pe care mama soacră îi avea la el la păstrare. Din 09 decembrie 2020 până în martie 2021, a luat, în total, din banii mamei soacre aflați la el la păstrare, suma de 7 000 EUR, care au fost cheltuiți pentru achitarea automobilului la licitație, procurarea pieselor pentru automobilul Ford, din diverse surse (din Ucraina, de pe 999.md, din regiunea transnistreană), reparația nemijlocită a automobilului, achitarea transportului maritim din SUA și terestru din Germania, precum și achitarea accizelor și a altor cheltuieli aferente vămii.

Astfel, deoarece banii în sumă de 7 000 EUR nu au fost cheltuiți toți în luna decembrie 2020, dar în perioada decembrie 2020 – martie 2021, iar această

circumstanță a constituit un factor ce a determinat neglijența de a declara pentru anul 2020 împrumutul soției de 7 000 EUR de la mama soacră.

Un alt factor, invocat de către reclamant, ce a determinat omisiunea sa de a include în declarația pentru anul 2020 împrumutul soției în sumă de 7 000 EUR de la mama soacră este că, declarația pentru anul 2020, ca și în cazul celorlalte declarații, a fost completată în baza celei depuse pentru 2019.

Reclamantul a reiterat că, nedeclararea pentru anul 2020 a împrumutului de 7 000 EUR, luat la sfârșitul anului 2020, nu a fost făcută intenționat, ci a constituit o omisiune, adică o scăpare. Nu a avut nici un temei de a nu declara acest împrumut, în condițiile în care veniturile familie sale acoperă cheltuielile pentru procurarea automobilului de model Ford și nu era necesitatea de a declara un împrumut fictiv, cu atât mai mult că soția sa a declarat împrumutul dat, iar el a în declarația depusă pentru anul 2021 a declarat împrumutul de 7 000 EUR ca fiind luat de soție în anul 2020.

În opinia reclamantului, în speță, este neproportională descalificarea candidaturii sale la funcția de membru a Consiliului Superior al Procurorilor în baza unor încălcări pretinse absolut lipsite de gravitate, în condițiile în care alți candidați, care au promovat evaluarea, în mod similar, ba mai grav, nu au declarat conturi bancare cu mijloace bănești ce depășesc 15 salarii medii pe economie, terenuri agricole sau chiar nu au depus declarațiile anuale de avere și interese. Or, acest fapt denotă aplicarea dublelor standarde de către Comisia de evaluare și atentarea la securitatea raporturilor juridice.

Respectiv, reclamantul a considerat că, în acțiunile sale nu există încălcarea statuată la art. 8 alin. (2) lit. c) și alin. (4) lit. a) din Legea nr. 26/2022, și anume se consideră că corespunde criteriului de integritate etică pentru că a încălcat regimul juridic al declarării averii.

Subsecvent, reclamantul a invocat încălcarea dreptului la un proces echitabil din partea Comisiei de evaluare, manifestat prin refuzul de a-i fi prezentate toate materialele acumulate de către Secretariatul Comisiei de evaluare în privința sa.

Vasile Plevan a explicat că, la 22 mai 2023, a solicitat Comisiei prin interpelare scrisă prezentarea materialelor evaluării, inclusiv notele neoficiale/secrete ale Centrului Național Anticorupție și, după caz, ale Serviciului de Informații și Securitate. Ca rezultat, Secretariatul Comisiei l-a invitat să-i elibereze copia materialelor de evaluare.

Secretariatul Comisiei de evaluare i-a dat două mape cu materialele evaluării, dar a refuzat să-i elibereze și notele neoficiale ale Centrului Național Anticorupție și ale Serviciului de Informații și Securitate. Totodată, deși, Secretariatul Comisiei de evaluare a confirmat că dispune de note ale Centrului Național Anticorupție și/sau ale Serviciului de Informații și Securitate în privința candidatului Vasile Plevan, a refuzat să ofere ultimului posibilitatea de a lua cunoștință de acestea.

Reclamantul a notat că, studiind materialele prezentate de către Secretariatul Comisiei de evaluare a constatat că majoritatea din acestea reprezintă documentele pe care el le-a furnizat Comisiei la solicitare. Totodată a constatat că, Comisia nu i-a dat toate materiale de evaluare.

Faptul că, Comisia de evaluare nu i-a oferit toate materialele de evaluare de care a dispus, l-a împiedicat să prezinte în fața Comisiei argumentele și probele necesare pentru a se apăra și a înlătura dubiile și percepțiile Comisiei formate în baza unor note/avize ale Centrului Național Anticorupție și Serviciului de Informații și Securitate, precum și în baza materialelor prezentate de diverse persoane.

Comisia de evaluare, în baza unor informații la care candidatul nu a avut acces, și-a creat „un tablou” referitor la personalitatea, etica și integritatea financiară a acestuia, apoi, având o poziție preconcepută, a transmis candidatului doar materialele care au fost convenabile Comisiei de evaluare, pentru a-și argumenta decizia și l-a supus în mod formal la audieri publice.

Prin faptul că, Comisia de evaluare nu i-a transmis candidatului întregul dosar de evaluare și nu i-a prezentat toate materialele acumulate, reclamantul nu are garanția că printre materialele restricționate de către Comisie nu se află și documente sau alte acte/informații care îi sunt favorabile, dar sunt tănuite de către Comisie.

În opinia reclamantului, faptul că nu i-a fost oferit accesul la toate materialele acumulate de către Comisie îi încălcă dreptul de a se apăra în mod efectiv, care este componentă a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO, fapt ce constituie o eroare procedurală gravă ce afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare.

La fel, reclamantul a considerat că, la evaluarea sa, Comisia nu a luat în considerare contextul specific al Republicii Moldova, că mama soacră a activat în perioada 2009-2018 în Federația Rusă și din anul 2019 până în prezent în Italia, inclusiv fără contract de muncă, a obținut venituri în aceste țări. Or, prin Opinia adoptată la cea de-a 134-a sesiune plenară, Comisia de la Veneția a reiterat contextul specific al Republicii Moldova, unde o mare parte a populației trăiește și muncește peste hotare, trimițând bani acasă pentru a-și întreține familiile, și unde multe tranzacții legitime sunt efectuate în mod obișnuit în numerar, nu toate tranzacțiile sunt înregistrate în mod corespunzător etc. Acest factor ar trebui să fie luat în considerare de legislator atunci când definește cuantumul averii neexplicate, al donațiilor nedeclarate sau al restanțelor fiscale.

La 25 iulie 2023, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, reprezentată de Vitalie Miron, a depus referință prin care a solicitat respingerea cererii de contestare înaintate de către Vasile Plevan.

În motivarea referinței, pârâta a invocat că și-a executat cu diligență și bunăcredință toate obligațiile prevăzute de Legea nr. 26/2022, iar când a constatat anumite neclarități, a oferit reclamantului posibilitatea de a le elucida, prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare, stabilindu-i un termen suficient.

Astfel, Comisia de evaluare a considerat că decizia sa nr. 44 din 04 iulie 2023 este legală și întemeiată, iar alegațiile reclamantului sunt neîntemeiate și nu au un suport probatoriu.

Pârâta a notat că, în spiritul Legii nr. 26/2022, sarcina probațiunii trece asupra candidatului pe parcursul procesului de evaluare. În faza inițială este în obligația

Comisiei de a acumula date și informații, făcând uz de competențele sale legale și cu respectarea obligațiilor legale. Însă, odată cu apariția unor neclarități și în scopul elucidării acestora, Comisia oferă candidatului posibilitatea de a prezenta date și informații suplimentare (art. 10 alin. (7) din Legea nr. 26/2022). Prezentarea datelor și informațiilor suplimentare este un drept, nu o obligație, a candidatului (art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022), însă neexercitarea acestui drept (prin refuz, fățiș sau tacit, ori prin prezentarea unor date incomplete sau neconcludente) riscă să inducă Comisia la concluzia că există dubii serioase că candidatul nu întrunește criteriile de integritate (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022). Respectiv, este în interesul candidatului să preia sarcina probațiunii, iar acest transfer legislativ nu numai că nu încalcă, dar și protejează efectiv drepturile candidatului.

Comisia de evaluare a notat că, rațiunea trecerii sarcinii probațiunii către candidat a fost dezvoltată la nivel internațional. Astfel, Comisia Europeană pentru Democrație prin Lege (Comisia de la Veneția) a remarcat că într-un sistem de vetting și verificări de integritate, poate fi perfect legitim să se transfere sarcina probei de la stat la judecătorul/procurorul care solicită recrutarea sau ocuparea unei funcții (Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1064/2021 din 09 februarie 2022 cu privire la dezvoltarea procesului de vetting în sistemul judiciar, Kosovo; pag. 68). Procesul de redesemnare, pe de altă parte, transformă toți angajații în solicitanți, iar sarcina probei revine acestor persoane, care trebuie să facă dovada că sunt apte pentru exercitarea funcției în cauză (ibidem, pag. 95).

A explicat că procesul de evaluare a integrității și decizia Comisiei de evaluare nr. 44 din 04 iulie 2023 nu afectează statutul profesional al candidatului, or, Comisia nu substituie și nu preia funcțiile unui organ public din Republica Moldova. Iar, decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs, respectiv niciun alt efect juridic nu are suport legal.

Totodată, potrivit pct. 39 din Opinia comună a Comisiei de la Veneția și a Direcției generale a drepturilor omului și stat de drept a Consiliului Europei (Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, Moldova), proiectul de lege revizuit arată clar că rezultatele evaluării integrității nu vor avea niciun efect asupra carierei candidatului ca judecător.

Comisia de evaluare a menționat că, în activitatea sa, nu constată existența sau lipsa conformității candidatului cu criteriile de integritate, ci doar existența sau lipsa dubiilor serioase privind conformitatea.

Astfel, concluzia Comisiei de evaluare din decizie privind existența unor dubii serioase referitor la conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară, ține de oportunitatea deciziei, iar instanța de judecată este ținută să exercite controlul de legalitate a deciziei și nu este în drept să execute controlul de oportunitate.

Succesiv, pârâta a considerat neîntemeiate obiecțiile reclamantului cu privire la aplicabilitatea, în speță, a dispozițiilor Codului administrativ, în special a prevederilor art. 16 alin. (1), art. 21 alin. (1), art. 22 alin. (1), art. 29 alin. (1), art. 85 alin. (3), art. 92 alin. (1) și art. 137 alin. (1) din Codul administrativ. Or, nici una dintre aceste norme, la fel cum nici alte norme din Codul administrativ, care

se referă la procedura administrativă (în sensul art. 6 din Codul administrativ), reglementată în Cartea întâi (art. 1 et seq.) și Cartea a doua (art. 44 et seq.) din Codul administrativ nu sunt incidente în speță.

În primul rând, Comisia de evaluare nu este autoritate publică în sensul prevederilor art. 7 din Codul administrativ. În cazul Comisiei nu este întrunită condiția de a acționa în regim de putere publică și în scopul realizării unui interes public.

Pe cale de consecință, Comisia nu desfășoară activitate administrativă, în sensul art. 5 din Codul administrativ, iar procedura de evaluare prevăzută de Legea nr. 26/2022 nu este o procedură administrativă în sensul art. 6 din Codul administrativ. Respectiv, la caz, nu sunt incidente prevederile Codului administrativ referitoare la cercetarea din oficiu (art. 22), întocmirea dosarului administrativ (art. 82), etc.

Pârâta a invocat că, la 08 iulie 2023, a intrat în vigoare Legea nr. 180/2023, prin care au fost interpretate prevederile art. 3 alin. (2), art. 4 alin. (2) și ale art. 5 alin. (8) din Legea nr. 26/2022, potrivit cărora Comisia de evaluare nu este autoritate publică în sensul prevederilor Codului administrativ. Activitatea Comisiei de evaluare nu este publică, cu excepțiile stabilite de Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și de regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de evaluare.

Astfel, prin această lege a fost explicat în mod expres statutul Comisiei de evaluare, fiind înlăturate oricare dubii sau interpretări eronate în acest sens. Așa, este cert că prevederile Codului administrativ nu sunt aplicabile vis-a-vis de entitatea care nu reprezintă o autoritate publică în sensul acestui cod.

În opinia pârâtei, la caz, sunt incidente prevederile legii speciale (Legea nr. 26/2022) și ale Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei, aprobat la 22 aprilie 2022 în temeiul art. 4 alin.(2) din Legea nr. 26/2022. Or, conform art. 4 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, în activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege și de alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Comisia de evaluare funcționează în baza regulamentulului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta.

De asemenea, pârâta a menționat că, în lipsa probelor care ar demonstra caracterul ilegal al deciziei contestate, reclamantul a criticat legea aplicabilă, însă, toate aceste critici sunt irelevante pentru examinarea legalității deciziei. Or, în contextul criteriilor stabilite prin decizia Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023, critica legii nu reprezintă nici erori procedurale grave, admise de către Comisia de evaluare, care să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare, nici circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către reclamant.

Obiecțiile referitoare la calitatea legii urmează a fi soluționate prin intermediul unui alt remediu, e.g. verificarea constituționalității unei atare legi de către Curtea Constituțională. Deși, până în prezent, Curtea Constituțională a analizat de mai multe ori conținutul Legii nr. 26/2022, reclamantul totuși insistă

asupra unor obiecții care nu urmează a fi examinate de către instanța de judecată, dar și au fost deja analizate de către Curtea Constituțională. Mai mult, reclamantul critică chiar și proiectul unei legi referitoare la evaluarea judecătorilor, deși acest proiect este absolut irelevant pentru examinarea legalității deciziei contestate.

Pârâta a considerat că, reclamantul în mod eronat a indicat în cererea de contestare că, Comisia nu este obligată să emită o decizie favorabilă de promovare a candidatului. Or, cu referire la art. 8 alin. (6) și art. 10 alin. (9) din Legea nr. 26/2022, Comisia are o anumită marjă de discreție, care a fost respectată corespunzător în prezenta speță.

Comisia de evaluare a notat că, dacă s-ar admite alegația reclamantului precum că promovarea evaluării constituie un act administrativ individual obligatoriu, dar nu discreționar, atunci ar rezulta că Legea nr. 26/2022 s-ar aplica mecanic, astfel încât toți candidații ar fi trebuit în mod obligatoriu promovați. O astfel de concluzie este contrară scopului Legii nr. 26/2022, așa cum el a fost definit chiar de lege și explicat în Nota informativă aferentă.

Comisia nu trebuie să constate dacă un candidat întrunește condițiile conform art. 8 alin. (2) și (4) din Legea nr. 26/2022, dar este ținută să constate dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate și nu existența sau lipsa unei atare conformități.

Contrar alegațiilor reclamantului, Comisia de evaluare nu trebuia să verifice dacă averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

Decizia de promovare sau nepromovare a unui candidat constituie o apreciere a Comisiei, cu exercitarea marjei legale de discreție.

La fel, nici instanța de judecată nu trebuie să răspundă la întrebarea dacă reclamantul Vasile Plevan întrunește condițiile conform art. 8 alin. (2) și (4) din Legea nr. 26/2022, adică are dreptul la emiterea deciziei de promovare și dacă Comisia de evaluare este obligată să emită o asemenea decizie.

Pârâta a relevat că, deși, noțiunea de „dubiu serios” nu este definită în Legea nr. 26/2022, acest fapt nicidecum nu constituie un temei de a oferi interpretări eronate a acestei noțiuni, or, înțelegerea noțiunii de „dubiu serios” poate fi dedusă din sensul obișnuit al acestor cuvinte. Curtea Constituțională a constatat că, semnificația unui termen contestat poate fi dedusă nu doar cu ajutorul consultanței juridice de specialitate, ci și din sensul obișnuit al acestuia. Astfel, Înalta Curte a stabilit că, instanțele judecătorești pot stabili caracteristicile esențiale ale obligațiilor pecuniare doar în baza textului care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică.

În opinia pârâtei, este irelevantă critica adusă membrilor Comisiei de evaluare și a actelor interne ale acesteia, or, obiect al litigiilor pe rolul Curții Supreme de Justiție reprezintă legalitatea deciziilor emise de către Comisie cu privire la candidații în organele de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor, însă nicidecum nu activitatea internă a Comisiei și statutul sau calificarea membrilor acesteia.

Pârâta a notat că, prin hotărârile din 04 aprilie 2022, Parlamentul a desemnat membrii Comisiei de evaluare și a confirmat componența nominală a acesteia.

Hotărârile Parlamentului sunt acte administrative și pot fi contestate în instanța de judecată în termenul prevăzut la art. 209 din Codul administrativ. Respectiv criticile invocate de către reclamant cu privire la pretinsa lipsă de independență și imparțialitate a Comisiei sunt irelevante, inclusiv din motiv că Parlamentul nu a făcut nimic altceva decât să execute Legea nr. 26/2022.

Irelevanța acestor aspecte se confirmă inclusiv prin faptul că, aceste chestiuni nu reprezintă obiectul deciziei contestate, astfel că nu urmează a fi luate în considerare de către instanța de judecată la examinarea prezentei cauze.

Prin urmare, alegațiile reclamantului cu privire la membrii Comisiei de evaluare și activitatea acestora nu pot constitui nici erori procedurale grave care să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare a reclamantului, nici circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către reclamant.

Succesiv, pârâta a considerat lipsită de temei alegația reclamantului, precum că Secretariatul Comisiei nu i-a adus la cunoștință toate materialele dosarului candidatului. Or, Comisia nu era obligată să pregătească și să dețină un dosar administrativ, deoarece nu este o autoritate publică în sensul Codului administrativ și nu este ținută de cerințele Cărții I și II din acest cod.

Pe de altă parte, în conformitate cu prevederile Legii nr. 26/2022, Comisia a pregătit dosarul candidatului care i-a fost adus la cunoștință acestuia la 23 mai 2023. Totodată, Legea nr. 26/2022 nu reglementează conținutul dosarului candidatului, însă, Comisia a inclus în dosarul candidatului toate materialele care au fost luate în considerare în decizie.

În acest context, pârâta a remarcat că, notele emise de către Centrul Național Anticorupție și Procuratura Anticorupție sunt irelevante pentru examinarea legalității deciziei, or, Comisia nu a avut careva dubii în legătură cu informația din aceste documente, astfel că, aceste materiale nu au fost luate în considerare în decizie și, deci, nu au fost incluse în dosarul candidatului.

Comisia de evaluare a menționat că nu a exercitat discreția sa în mod diferit, așa cum pretinde în mod eronat reclamantul, or, situațiile de fapt din prezenta cauză și celelalte cauze invocate de reclamant sunt diferite. Respectiv, soluțiile Comisiei pe aceste cazuri nu reprezintă exercitarea discreției în mod diferit, deoarece în spețele invocate de reclamant, candidații au reușit să înlăture dubiile Comisiei.

Cu privire la cauza penală investigată de către candidat, pârâta a notat că reclamantul și-a manifestat dezacord cu soluția Comisiei indicată în decizie, invocând că anumite acțiuni de urmărire penală au fost efectuate, anumite circumstanțe ar reprezenta fapte notorii sau că anumite circumstanțe ar rezulta din materialele cauzei penale. Totuși, aceste alegații nu reprezintă în sine circumstanțe ce ar putea duce la promovare și nici nu constituie erori procedurale grave, care ar fi afectat caracterul echitabil al procesului de evaluare. Toate aceste argumente au fost deja invocate la etapa de evaluare de către reclamant și, respectiv, erau cunoscute de către Comisie.

Mai mult ca atât, reclamantul nu și-a executat obligația de probațiune în vederea înlăturării dubiilor Comisiei, or, deși, acesta a invocat anumite circumstanțe (e.g. audierea rudei apropiate; aflarea persoanei în afara țării; înștiințarea persoanei cu privire la ordonanța procurorului – care nici măcar nu au

fost reflectate în ordonanța examinată de către Comisie), el nu a demonstrat prin probe admisibile aceste argumente, limitându-se la alegații declarative.

Cu privire la donația și împrumutul de la mama soției candidatului, pârâta a indicat că nu era în drept să verifice averea candidatului și a persoanei apropiate pentru o perioadă mai mare de 15 ani. Iar, trecerea frontierei de stat de către o persoană de mai multe ori, sau reședința din străinătate nu înseamnă implicit și faptul că această persoană a obținut careva venituri în străinătate.

Tocmai din acest considerent, Comisia a indicat în decizie că nu are dubii privind reședința peste hotare a soacrei candidatului în perioada relevantă. Dubiul Comisiei se referă la sursa mijloacelor bănești utilizate pentru a efectua două contribuții bănești către candidat și soția acestuia, precum și fiabilitatea confirmării acelor contribuții.

Pârâta a invocat că, nu are obligația legală de a solicita careva informații de la autorități conform indicațiilor candidatului, așa cum pretinde în mod eronat reclamantul. Cu atât mai mult că, în procesul de evaluare, sarcina de probațiune în vederea înlăturării dubiilor serioase ale Comisiei este a candidatului. Astfel, anume acesta urmează să întreprindă, cu maximă diligentă, toate măsurile posibile în vederea înlăturării acestor dubii.

La fel, pârâta a menționat că, Curtea Supremă de Justiție nu este în drept să constate lipsa dubiilor serioase referitoare la etica și conduita profesională a candidatului Vasile Plevan, după cum a pretins reclamantul. Or, în acest caz, instanța de judecată va lua locul Comisiei și, respectiv, va evalua candidatul în locul acesteia. În așa mod, instanța de judecată implicit va obliga Comisia să emită o decizie de promovare a candidatului, având în vedere că: a) în privința dubiilor din decizie instanța va constata lipsa acestora; iar b) Comisia nu are dubii în legătură cu alte circumstanțe.

O atare abordare nicidecum nu poate fi acceptată, deoarece contravine însăși esenței controlului de legalitate a deciziei realizat pe calea contenciosului administrativ și, respectiv, va depăși limita împuternicirilor prevăzute de Legea nr. 26/2022, care permit doar dispunerea reevaluării candidatului.

În ședința de judecată, reclamantul Vasile Plevan a susținut cererea de contestare împotriva deciziei nr. 44 din 04 iulie 2023 cu privire la candidatura lui Vasile Plevan, solicitând admiterea acesteia, pe motivele de fapt și de drept invocate în cerere.

În ședința de judecată, reprezentanții Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, avocații Roger Gladei și Valeriu Cernei, au susținut argumentele invocate în referința depusă, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiate.

Audiind argumentele participanților la proces în susținerea pretențiilor formulate și obiecțiile înaintate, ținând cont de probele administrate și de legislația pertinentă, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în

organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor stabilește următoarele.

Prin decizia nr. 44 din 04 iulie 2023 cu privire la candidatura lui Vasile Plevan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor, pe baza art. 8 alin. (2), alin. (2) lit. a) și c), alin. (4) lit. a) și b) și alin. (5) lit. b), c), d) și e) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis că candidatul nu corespunde criteriilor de integritate întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu promovează evaluarea.

La 17 iulie 2023, Vasile Plevan a depus cerere de contestare împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, solicitând anularea deciziei nr. 44 din 04 iulie 2023 cu privire la candidatura lui Vasile Plevan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procuraturii și dispunerea reluării procedurii de evaluare.

Conform art. 14 alin. (1) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

În acest context, se reține că decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 44 din 04 iulie 2023 a fost recepționată de către Vasile Plevan la 12 iulie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 24).

Ținând cont de prevederile art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, cererea de contestare urma a fi depusă în termen de 5 zile de la data recepționării de către candidat a deciziei motivate, până în data de 17 iulie 2023.

Respectiv, Completul de judecată special conchide că cererea de contestare depusă de Vasile Plevan este admisibilă, deoarece reclamantul s-a conformat prevederilor legale, depunând prezenta cerere la 17 iulie 2023, în interiorul termenului prevăzut de lege, la Curtea Supreme de Justiție.

Cu referire la cadrul normativ aplicabil, în debutul analizei sale, Completul de judecată special observă că, în cadrul examinării prezentei cauze, reprezentanții Comisiei de evaluare au invocat că prevederile Codului administrativ nu sunt aplicabile procedurii de evaluare desfășurate de Comisia de evaluare și guvernează doar procedura desfășurată în fața instanțelor de judecată, cu excepțiile stabilite de legea specială.

La aspectul dat, Completul de judecată special învederează că, aplicarea Codului administrativ și limitele ei este o problemă de interpretare și aplicare a legii asupra căreia are competență Curtea Supremă de Justiție ca instanță de judecată competentă pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ (DCC nr. 163 din 01 decembrie 2022, §24, DCC nr. 2 din 18 ianuarie 2022, §19).

Completul de judecată special reține că, potrivit art. 1 din Legea nr. 26/2022, prezenta lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a

integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Procurorilor, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.

În conformitate cu art. 4 din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare are independență funcțională și autonomie decizională față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

În activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege și de alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Comisia de evaluare funcționează în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta

Conform art. 14 alin. (6) din Legea nr. 26/2022, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

În corespundere cu art. 1 alin. (1) din Codul administrativ, legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la îndeplinirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

Potrivit art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod

Astfel, Completul de judecată special relevă că, în preambulul Legii nr. 26/2022, legiuitorul a indicat că prezenta lege a fost adoptată în vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției.

Prin urmare, evaluarea candidaților pentru funcțiile de membru în organele enumerate în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 26/2022 este prin natura sa un domeniu specific de activitate în sensul art. 2 alin. (2) din Codul administrativ. Și, deși Codul administrativ instituie o procedură administrativă și de contencios administrativ uniformă, totuși, conform art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte pot fi reglementate prin norme legislative speciale.

Conform art. 10 alin. (1) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, legea organică este actul normativ care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale și poate interveni în domeniile expres prevăzute de Constituție.

Iar, art. 7 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 prevede că, în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 5 alin. (3) și (4).

Astfel, atât Legea nr. 26/2022, cât și Codul administrativ sunt legi organice, însă prima este una specială. Respectiv, prioritate are Legea nr. 26/2022, însă, aceasta nu exclude aplicarea Codului administrativ, în măsura în care legea specială nu conține norme care să reglementeze un anumit aspect. Or, excluderea integrală de la aplicare a Codului administrativ este imposibilă din punct de vedere al rolului central și legăturii organice a Codului administrativ cu domeniile/subdomeniile dreptului administrativ.

Completul de judecată special nu poate reține argumentul reprezentanților Comisiei de evaluare privind neaplicarea cărților I și II din Codul administrativ la examinarea cauzelor pendinte pe rolul Curții Supreme de Justiție. În același timp, Completul de judecată special relevă că, prin aplicarea prevederilor Codului administrativ nu pot fi denaturate reglementările Legii speciale nr. 26/2022, după cum încearcă să invoce reclamantul. Or, prevederile Codului administrativ urmează a fi aplicate în măsura în care nu contravin Legii speciale nr. 26/2022.

Cu referire la consecințele juridice ale deciziei Comisiei de evaluare, Completul special de judecată reține că existența unui act de constatare a lipsei de integritate a unui judecător sau procuror este incompatibilă cu deținerea în continuare a funcției.

În același timp, potrivit art. 13 alin. (6) din Legea nr. 26/2022, decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Careva alte consecințe juridice, în afara celor menționate expres în lege, nu sunt stipulate la moment.

La fel, prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, Comisia de la Veneția și Direcția Generală au conchis că proiectul de lege revizuit arată clar că rezultatele evaluării integrității nu vor avea niciun efect asupra carierei candidatului.

Astfel, Completul special de judecată nu poate accepta ideea că, o eventuală decizie de nepromovare ar echivala cu o constatare că persoana nu e integră. Or, în cazul dat persoana ar urma să fie eliberată imediat din funcție sau supusă unei altei sancțiuni disciplinare destul de grave, fapt care nu e prevăzut de reglementările actuale, după cum s-a menționat supra.

Cu referire la marja de apreciere (dreptul discreționar) al Comisiei de evaluare, Completul de judecată special reține că prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, la pct. 11, Comisia de la Veneția și Direcția Generală observă că integritatea personală a membrilor care constituie Consiliile Superioare (de judecători și procurori) este un element esențial al naturii unor astfel de organe; asigură încrederea cetățenilor în instituțiile de justiție – încredere în magistrați și în integritatea acestora. Într-o societate care respectă valorile fundamentale ale democrației, încrederea cetățenilor în acțiunea Consiliilor Superioare depinde foarte mult, sau esențial, de integritatea personală și de competența și credibilitatea apartenenței sale.

Comisia de la Veneția și Direcția Generală și-au exprimat anterior opinia, în alte contexte, că situațiile critice din domeniul justiției, ca niveluri extrem de ridicate de corupție, pot justifica soluții la fel de radicale, precum un proces de verificare a judecătorilor în funcție. În cele din urmă, ține de competența autorităților moldovenești să decidă dacă situația predominantă în sistemul judiciar moldovenesc creează o bază suficientă pentru a supune toți judecătorii și procurorii, precum și membrii CSM și CSM, la evaluări extraordinare de integritate.

Pe lângă preambulul Legii nr. 26/2022, menționat supra, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție mai consideră necesară să menționeze și că, potrivit Obiectivului 1.2. din Direcția strategică I „Consolidarea integrității și responsabilității în sectorul justiției” din Legea pentru aprobarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia nr. 211 din 06 decembrie 2021

„Identificarea unor pârgii eficiente de întărire a independenței judecătorilor și a procurorilor urmează a fi corelată cu creșterea responsabilității și integrității acestora. Responsabilitatea și integritatea sunt printre principalele elemente de asigurare a încrederii cetățenilor în sistemul justiției și de garanție a derulării unor proceduri echitabile. Dezvoltarea și promovarea unei culturi a integrității judiciare constituie un element important în prevenirea corupției care este una dintre principalele amenințări în adresa societății și funcționării statului de drept.

În prezent, potrivit sondajelor realizate, corupția și lipsa de integritate în sistemul judecătoresc sunt percepute de publicul larg la un nivel înalt. În Raportul privind al patrulea ciclu de evaluare a Moldovei, GRECO este profund îngrijorat de indicii potrivit cărora în funcția de judecător sunt numiți candidați care prezintă riscuri de integritate.

Comisia Internațională a Juriștilor, în Raportul misiunii de evaluare din 2018, accentuează importanța faptului ca corupția în sistemul judecătoresc să fie combătută prin măsuri ferme și, în mod prioritar, în deplină armonie cu principiile statului de drept și drepturile omului. Aceasta este îngrijorată de faptul că multe investigații penale par să fie concentrate mai degrabă pe suprimarea opoziției sau prevenirea părerilor disidente în sistemul judecătoresc decât pe eradicarea reală a corupției.

Este esențial ca actorii din cadrul sistemului justiției, individual și în colectiv, să respecte și să onoreze funcția deținută ca fiind un mandat public și să depună efort pentru a spori și menține încrederea publicului în sistem”.

În continuare, în recentul său Aviz nr. 24(2021) privind Evoluția Consiliilor Justiției și rolul acestora în sisteme judiciare independente și imparțiale, CCJE reamintește (§ 34) că procesul de selecție a membrilor unui Consiliu, inclusiv posibile campanii de către candidați ar trebui să fie transparente și să se asigure că calificările candidaților, în special imparțialitatea și integritatea acestora sunt verificate. În opinia Comisiei de la Veneția și a Direcției Generale, ar trebui făcută o distincție între verificarea membrilor în exercițiu și „pre-verificarea” candidaților pentru o poziție în aceste organisme. Ca o chestiune de principiu, securitatea pe

termen determinat al mandatelor membrilor organelor (constituționale) are scopul de a asigura independența acestora față de presiunile externe. Măsurile care ar periclita continuitatea calității de membru și ar interfera cu securitatea mandatului membrilor acestei autorități (vetting) ar ridica suspiciunea că intenția din spatele acestor măsuri ar fi de a influența deciziile acestora și, prin urmare, ar trebui privite ca o măsură de ultimă oră. Controalele de integritate care vizează candidații la funcția de CSM, SCP și organele lor specializate reprezintă un proces de filtrare și nu un proces de verificare judiciară și, ca atare, pot fi considerate, dacă sunt implementate corespunzător, că ating un echilibru între beneficii a măsurii, în ceea ce privește contribuția la încrederea justiției, și posibilele efecte negative ale acesteia

De asemenea, Completul de judecată special consideră relevant că în pct. 50 din Avizul din 14 martie 2023, Comisia de la Veneția și DGI au indicat că sunt la curent cu faptul că proiectul articolului 12 reflectă articolul 8 din Legea nr. 26/2022, care reglementează procedura de pre-vetting a candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Procurorilor. Totuși, ceea ce se permite cu scopul examinării candidaților, nu neapărat se permite în vederea evaluării extraordinare a judecătorilor și procurorilor în funcție, mizele sunt mai mari pentru ei și pentru stabilitatea ordinii juridice în general. Deși criteriile pentru pre-vetting pot fi relativ flexibile și bazate pe o evaluare globală a integrității candidaților, a antecedentelor, a relațiilor etc., destituirea unui judecător sau a unui procuror numit în funcție într-un mod legal trebuie să fie justificată cu referința mai precisă la o conduită inadecvată, care ar trebui să fie mai bine definită de lege.

În aceeași ordine de idei, potrivit opiniei *amicus curiae* a Comisiei de la Veneția, conceptul de evaluare a integrității implică implementarea unui proces de mecanisme care vizează garantarea celor mai înalte norme în materie de conduită și de integritate financiară solicitate pentru accesarea în funcția publică. Într-un sistem de control prealabil al integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în cazul unei simple îndoieli pe baza unei evaluări a riscurilor. Totuși, decizia de nepromovare a evaluării unui candidat trebuie legată de un indiciu de ilegalitate, cum ar fi averea inexplicabilă, chiar dacă nu se poate dovedi dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale (a se vedea CDL-AD(2022)011, § 9-10).

În Avizul său, Comisia de la Veneția și Direcția Generală au mai notat că Comisia de evaluare emite un raport negativ atunci când are „dubii serioase” cu privire la comiterea de către judecător sau un procuror a unor încălcări. Această normă presupune că concluziile Comisiei de evaluare nu stabilesc vinovăția persoanei vizate, nici nu atrag direct răspunderea penală, ceea ce ar necesita cel mai probabil un alt standard de probă (mai înalt). Într-o anumită măsură, această structură reduce potențialul unui conflict dintre constatările Comisiei de evaluare și ale altor organe administrative sau judiciare, menționate anterior.

De asemenea, Curtea Constituțională la § 120 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023 a constatat că, prin termenul „grav”, legislatorul a limitat marja discreționară a Comisiei de evaluare la evaluarea integrității etice a

candidaților. Criteriul îi permite Comisiei să decidă nepromovarea candidatului doar dacă a constatat încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată. Acest fapt presupune că candidatul poate pune în discuție gravitatea încălcărilor constatate de Comisie în fața completului special al Curții Supreme de Justiție, care în cele din urmă poate aprecia caracterul „grav” al abaterii constatate în funcție de circumstanțele particulare ale cauzei. Raționamentele sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, în cazul termenilor „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin. (2) lit. a) din Lege.

În § 123 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a indicat că, pentru ca Consiliul să-și exercite atribuțiile constituționale de asigurare a numirii, transferării, detașării, promovării în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători (a se vedea articolul 123 din Constituție), legislatorul a stabilit că în calitate de membri ai acestui organ constituțional trebuie să fie alese persoane (judecători și non-judecători) cu o înaltă reputație profesională și integritate personală verificată de Comisia de evaluare în ultimii 15 ani. Prin urmare, Curtea Constituțională a considerat rezonabilă decizia legislatorului de a stabili o perioadă extinsă de verificare a integrității financiare a candidaților.

La fel, Curtea Constituțională în decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, a notat în § 123, cu privire la textul „dubii serioase” din articolul 13 alin. (5) din Legea nr. 26, că textul criticat instituie un standard de probă aplicabil procedurii de evaluare. Astfel, atunci când Comisia de evaluare trebuie să decidă cu privire la integritatea unui candidat, ea trebuie să constate dacă există sau nu dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, stabilite de articolul 8 din Lege.

Curtea Constituțională a reținut că, definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de legislator urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării.

De asemenea, legea obligă Comisia de evaluare să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea. Mai mult, legea îi permite candidatului să pună în discuție existența unor dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară în fața completului special al Curții Supreme de Justiție.

Astfel, Completul special al Curții Supreme de Justiție reține că, deși marja de apreciere a Comisiei în ce privește „dubiile serioase” nu este nelimitată (concluziile trebuie să se bazeze pe date obiective), ea este destul de largă. Eventualele riscuri în raport cu beneficiile, în cazul neadmiterii unui candidat, deși, integru, însă care nu a fost în stare să înlăture anumite dubii în privința sa, sunt cu mult mai mici decât în situația în care este admis un candidat neintegru din considerentul că orice dubiu ar trebui să fie interpretat în favoarea persoanei. Această stare e determinată atât de interesul general sporit față de procesul de preselecție în CSM, cât și de eventuala interferență redusă în drepturile subiecților supuși evaluării, spre deosebire de consecințele vetting-ului propriu-zis.

Completul de judecată special relevă că potrivit art. 14 alin. (8) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în vigoare la moment, la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

a) respingerea cererii de contestare;

b) admiterea cererii de contestare și dispunerea reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

Prin urmare, ținând cont de normele legale precitate și de faptul că obiect al prezentei acțiuni îl constituie decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 44 din 04 iulie 2023 cu privire la nepromovarea evaluării de către candidatul Plevan Vasile, Completul de judecată special menționează că, la caz, urmează să verifice dacă în cadrul procedurii de evaluare au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare și existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidată.

Or, la examinarea prezentei cereri de contestare, Completul de judecată special nu are dreptul să depășească limitele acesteia și împuternicirile oferite de legiuitor la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, stabilite în mod imperativ la art. 14 alin. (8) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în temeiul Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Completul special de judecată relevă că, în pct. 81 din Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, Curtea Constituțională a stabilit că legea trebuie să prevadă un remediu în cazurile în care candidatului nu i-au fost asigurate drepturile procedurale în cadrul procedurii de evaluare. În funcție de eventualele curențe procedurale admise la etapa evaluării, de natura dreptului procedural afectat, precum și de circumstanțele particulare ale cauzei, Curtea reține că neasigurarea unui drept procedural poate fi considerată o problemă centrală a litigiului.

În aprecierea sa Curtea Constituțională verificând dacă dispozițiile contestate urmăresc realizarea unui scop legitim, a reținut că în nota informativă la proiectul de Lege nu se regăsește niciun argument cu privire la necesitatea limitării controlului judiciar al deciziilor Comisiei de evaluare. Totuși, din opinia prezentată de autorități și din conținutul textului contestat, Curtea a dedus că legislatorul a

urmărit să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură ne semnificative, iar pe de altă parte, pentru a asigura celeritatea soluționării contestațiilor pentru a avea mai repede un Consiliu Superior al Magistraturii funcțional. Curtea a reținut că aceste scopuri legitime pot fi încadrate în obiectivele generale ale ordinii publice și garantării autorității și imparțialității justiției, stabilite de articolul 54 alin.(2) din Constituție.

Verificând dacă dispozițiile contestate îi permit Completului de judecată special al Curții Supreme de Justiție să „examineze suficient” problemele centrale ale eventualelor litigii, Curtea Constituțională a admis că dispozițiile contestate sunt apte să realizeze obiectivul urmărit de legislator, i.e. să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură ne semnificative.

În acest context, Completul de judecată special reține că, potrivit art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, candidatul are următoarele drepturi:

- a) să participe la ședințele Comisiei de evaluare și să dea explicații verbale;
- b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare;
- c) să ia cunoștință de materialele evaluării, cu cel puțin 3 zile până la audiere;
- d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior;
- e) să conteste decizia Comisiei de evaluare.

Completul de judecată special reține că noțiunea „drepturi și obligații cu caracter civil” nu poate fi interpretată doar printr-o referință la dreptul intern al statului pârât; este vorba de o noțiune „autonomă”, care reiese din Convenție. Art. 6 § 1 se aplică indiferent de calitatea părților, de natura legislației ce reglementează modul de stabilire a „contestației” (lege civilă, comercială, administrativă etc.) și de autoritatea competentă să o soluționeze (instanță de drept comun, organ administrativ etc.) [Georgiadis împotriva Greciei, pct. 34; Bochan împotriva Ucrainei (nr. 2) (MC), pct. 43; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), pct. 106]

Aplicabilitatea art. 6 § 1 în materie civilă depinde, în primul rând, de existența unei „contestații” (în limba engleză, „dispute”). În plus, trebuie să se întemeieze pe un „drept” care să poată fi pretins, cel puțin în mod credibil, recunoscut în dreptul intern, indiferent dacă acest drept este sau nu protejat de Convenție. Trebuie să fie vorba despre o contestație reală și serioasă, care poate privi atât existența însăși a dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile sale de exercitare. În sfârșit, rezultatul procedurii trebuie să fie în mod direct decisiv pentru dreptul „civil” în cauză, o legătură foarte slabă ori consecințe îndepărtate nefiind suficiente pentru ca art. 6 § 1 să fie aplicabil [Regner împotriva Republicii Cehe (MC), pct. 99; Károly Nagy împotriva Ungariei (MC), pct. 60; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), pct. 106]

Prin urmare, Completul de judecată special conchide că prin prisma art. 6 § 1 CEDO, a Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023 și articolul 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, pentru a stabili dacă în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează

caracterul echitabil al procedurii de evaluare, urmează a fi verificat faptul dacă reclamantului Plevan Vasile i-au fost respectate drepturile procedurale prevăzute de lege specială.

Reieșind din aceasta, precum și din dezideratele Curții Constituționale reținute în Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, Completul de judecată special nu va da apreciere tuturor argumentelor invocate de către reclamantul Vasile Plevan în cererea de contestare, ci va răspunde doar criticilor ce se încadrează în criteriile statuate de către Curtea Constituțională în vederea eventualei admiteri a acțiunii, și anume ce țin de presupusele erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare, care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare, precum și celor ce vizează presupusa existență a unor circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidatul Vasile Plevan.

Succesiv, Completul de judecată special nu poate reține motivele invocate de către reclamant privind aspectele referitoare la nedivulgarea membrilor secretariatului Comisiei de evaluare, criticilor în privința întrebărilor adresate de Comisia de evaluare, în special în cadrul rundeii întrebărilor, criticilor pe marginea presupusei vicieri a procesului de traducere, precum și argumentele privind pretinsa apreciere arbitrară a documentelor de către Comisia de evaluare, or, aceste argumente nu sunt relevante procedurii de verificare a legalității deciziei de nepromovare a evaluării de către candidatul Vasile Plevan și nu se încadrează în criteriile statuate de către Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, în vederea eventualei admiteri a acțiunii sale.

Completul de judecată special observă că, unul din argumentele pe care se bazează acțiunea reclamantului, este pretinsa lipsă de independență, imparțialitate și obiectivitate a unor membri ai Comisiei de evaluare, dar și pretinsa influență a acestora din partea politicianului.

Însă, completul de judecată special consideră argumentul dat irelevant și care nu se încadrează în criteriul de eroare procedurală gravă, care a afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare a reclamantului și, cu atât mai mult, nu se încadrează în criteriul de circumstanță care putea conduce la promovarea evaluării de către reclamant.

În acest sens, este relevant de reținut că, membrii Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor au fost desemnați prin Hotărârile Parlamentului nr. 84, nr. 85, nr. 86 și nr. 87 din 04 aprilie 2022, care la art. 3 stipulează imperativ că pot fi contestate în instanța de judecată în termenul prevăzut la art. 209 din Codul administrativ.

Însă, deși, reclamantul cunoștea de la momentul adoptării Legii nr. 26/2022 despre faptul că va fi supus procesului de evaluare a integrității în calitate de candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, nu a contestat Hotărârile Parlamentului nr. 84, nr. 85, nr. 86 și nr. 87 din 04 aprilie 2022 în ordinea și termenul prevăzut la art. 3 al acestor hotărâri și art. 209 din Codul administrativ.

În esență, circumstanța dată profilează concluzia că, reclamantul Vasile Plevan și-a manifestat în mod tacit, prin inacțiune, acordul cu desemnarea de către

Parlamentul Republicii Moldova a Nadejdei Hriptievschi, Tatianeî Răducanu, lui Vitalie Miron, Herman Von Hebel, Victoriei Henley și Nonei Tsotsoria în calitate de membri ai Comisiei de evaluare și ca aceștia să participe la evaluarea integrității lui în calitate de candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților în funcțiile respective.

Astfel, Completul de judecată special nu poate reține ca fiind întemeiate argumentele reclamantului ce vizează lipsa de independență, imparțialitate și/sau obiectivitate a membrilor nominalizați, or, la etapa dată aceste argumente sunt irelevante, având în vedere că reclamantul a demonstrat un comportament pasiv și nu a contestat Hotărârile Parlamentului nr. 84, nr. 85, nr. 86 și nr. 87 din 04 aprilie 2022, expunându-și în acest mod tacit încrederea față membrii menționați în cadrul viitoarei sale evaluări.

Cu atât mai mult că, articolul 4 alin. (1) din Legea nr. 26/2022 garantează independență funcțională și autonomie decizională Comisiei de evaluare față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

În această ordine de idei, Completul de judecată special ajunge la concluzia că sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute ca fiind concludente argumentele reclamantului cu privire la pretensele erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare și care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare a candidatului Vasile Plevan, prin participarea la procesul de evaluare a unor membri care nu sunt independenți, imparțiali și obiectivi.

În continuare, cu referire la fondul cauzei, Completul de judecată special reiterează că, prin decizia nr. 44 din 04 iulie 2023 cu privire la candidatura lui Vasile Plevan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor, în temeiul art. 8 alin. (2), alin. (2) lit. a) și c), alin. (4) lit. a) și b) și alin. (5) lit. b), c), d) și e) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis că candidatul nu corespunde criteriilor de integritate întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu promovează evaluarea, fiind invocată nerespectarea neconformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică și cu criteriul de integritate financiară.

În context, sunt relevante prevederile art. 8 alin. (1), alin. (2) lit. a) și c), alin. (4) lit. a) și b) și alin. (5) lit. b), c), d) și e) din Legea nr. 26/2022, care stipulează că, în sensul prezentei legi, evaluarea integrității candidaților constă în verificarea integrității etice și a integrității financiare a acestora.

Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă:

a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;

c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:

- a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;
- b) Comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică:

- b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;
- c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;
- d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (2);
- e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;

În corespundere cu art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.

Totodată, în conformitate cu art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, în contextul evaluării candidaților menționați la alin. (1) este verificată și averea persoanelor apropiate candidaților, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Completul de judecată special reține că, persoană apropiată, în sensul art. 2 din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133/2016, este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

La rândul său, art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 prevede că, controlul averii și al intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj cu o altă persoană, verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane.

Dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații sau deține bunuri în comodat, controlul se va extinde și asupra donatorului și comodatului. Acestora li se pot cere clarificări privind originea veniturilor

utilizate pentru achiziția și întreținerea respectivelor bunuri. Pentru clarificarea acestor aspecte, inspectorul de integritate poate solicita informații relevante de la orice persoană fizică sau juridică.

Completul de judecată special notează că, potrivit spiritului Legii nr. 26/2022, Comisia de evaluare nu constată dacă un candidat întrunește sau nu criteriile de integritate și/sau existența cărorva încălcări ale candidaților, ci doar existența sau lipsa unor circumstanțe faptice suficiente ce permit să se ajungă la concluzia că există dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate sau, după caz, insuficiente pentru a constata lipsa de conformitate.

În cazul în care, Comisia de evaluare constată existența unor dubii serioase privind necorespunderea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară, aceasta acordă candidatului posibilitatea de a desființa aceste dubii, prin darea de explicații la întrebările formulate și prezentarea probelor în susținerea poziției sale.

Analizând textul deciziei nr. 44 din 04 iulie 2023, Completul de judecată special atestă că, în privința candidatului Vasile Plevan, Comisia de evaluare a constatat două neconformități, și anume:

(i) încălcarea etică privind investigarea unui caz penal de pretins viol asupra unei persoane cu dizabilitate intelectuală;

(ii) sursa mijloacelor bănești pentru donația și împrumutul de la soacra candidatului (2014 și 2020), care cuprinde două aspecte:

a) donație de 3 000 USD de la soacra candidatului în anul 2014;

b) împrumutul în sumă de 7 000 EUR de la soacra candidatului în anul 2020.

În privința primei neconformități, Comisia de evaluare a observat că trebuie să stabilească dacă un candidat nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial. Comisia trebuie să stabilească dacă un candidat a respectat cerințele Convenției și a aplicat jurisprudența Curții atunci când a examinat cauza penală respectivă.

Comisia de evaluare a remarcat că, în luna mai 2016, candidatul, în funcția care o deținea de procuror, a refuzat să înceapă urmărirea penală care se referea la o tânără cu dizabilități intelectuale, pretinsă victimă a unui presupus viol comis de tatălui său. Ca răspuns la plângerile mamei victimei, organul de urmărire penală din cadrul unui Inspectorat de Poliție, a desfășurat două cercetări preliminare în anii 2015 și 2016, fiecare dintre care s-a încheiat cu refuzul de a porni urmărirea penală pe motivul că nu a fost comisă o infracțiune pasibilă de urmărire penală. La 29 decembrie 2015, procurorul ierarhic superior a anulat prima ordonanță din 03 mai 2015 privind neînceperea urmăririi penale și a remis cazul spre cercetare suplimentară. Acest fapt a servit drept bază pentru cea de-a doua cercetare preliminară. Procurorul ierarhic superior a indicat în mod expres organului de urmărire penală să efectueze o expertiză psihiatrico-psihologică și să audieze medicii care au efectuat ultrasonografia și examinarea medico-legală în 2015.

Dubiile Comisiei de evaluare s-au extins având în vedere că nu au fost efectuate mai multe măsuri procesul-penale, care ar fi putut elucida circumstanțele

cazului. În special, nu s-a încercat audierea fraților victimei. Deși, candidatul a afirmat că această informație a devenit cunoscută mai târziu, abia la examinarea contestației de către judecătorul de instrucție, posibilitatea ca frații să fi fost martori ai presupusului viol a fost menționată atât în raportul ofițerilor de urmărire penală din 30 aprilie 2015, cât și în cel din 22 aprilie 2016.

La fel, dubiile Comisiei de evaluare au fost fortificate prin faptul că, deși, candidatul a menționat că procurorul ierarhic superior nu a identificat necesitatea de a-i audia pe frați, altfel ar fi dat indicații ofițerilor de urmărire în acest sens, prin prisma art. 51 alin. (3) din Codul de procedură penală, la exercitarea atribuțiilor sale în procesul penal, procurorul este independent și se supune numai legii. Astfel, posibilitatea ca un procuror ierarhic superior să se implice în dosar nu absolvă candidatul de propria sa responsabilitate de a lua măsuri în conformitate cu principiile relevante ale Convenției.

În plus, Comisia de evaluare a relevat că, nu s-a întreprins nicio acțiune în vederea audierii rudei apropiate, care ar fi putut furniza dovezi credibile și ar fi putut corobora presupusul viol al victimei. Acest lucru ar fi fost deosebit de important deoarece declarațiile victimei și ale mamei sale au fost contestate. Comisia nu a fost convinsă că ruda apropiată ar fi putut furniza doar mărturii indirecte, mai ales având în vedere rolul pe care declarația sa l-a avut în procesul pornit în februarie 2018. Comisia a notat că înregistrările privind traversarea frontierei de către tatălui victimei, ar fi putut furniza dovezi obiective cu privire la locul unde se afla tatăl în momentele relevante și ar fi adus mai multă claritate asupra credibilității declarațiilor victimei și ale mamei sale.

Analizând partea motivată a ordonanței emisă de procurorul Vasile Plevan la 04 mai 2016, prin care s-a refuzat începerea urmăririi penale în acest caz, Comisia de evaluare a conchis că aceasta a fost emisă de candidat la cel mult patru zile după ce i-a fost desemnat cazul.

Comisia de evaluare a considerat că, Rapoartele privind cercetările prealabile efectuate în 2015 și 2016, ambele constatând că nu au fost întrunit elemente ale unei infracțiuni, precum și ordonanțele procurorilor prin care s-a refuzat pornirea urmăririi penale sunt izbitor de asemănătoare. Singura diferență este că raportul din 2016 și ordonanța procurorului Vasile Plevan au adăugat o trimitere la Raportul din februarie 2016, care a fost realizat ca răspuns la indicația procurorului ierarhic superior din 29 decembrie 2015. Nici raportul din 22 aprilie 2016, nici ordonanța procurorului Vasile Plevan din 04 mai 2016 privind refuzul de a porni urmărirea penală nu au făcut referire la orice alte indicații ale procurorului ierarhic superior. Candidatul a susținut că a avut loc o examinare minuțioasă în cursul cercetării preliminare suplimentare, care a concluzionat că violul nu a avut loc. Candidatul a recunoscut că era obligatoriu să respecte indicațiile procurorului ierarhic superior. De asemenea, acesta a susținut că aceste indicații au fost executate și faptul că acestea nu au fost menționate nici în Raportul din 22 aprilie 2016, nici în ordonanța sa din 04 mai 2016 era irelevant, deoarece toate materialele erau incluse în dosar. Candidatul a argumentat că au fost depuse eforturi pentru identificarea medicului de la Spitalul Clinic Republican, care ar fi efectuat ultrasonografia și că această informație era inclusă în materialele dosarului. Însă, Comisia de evaluare a

remarcat că această informație nu poate fi verificată. Ba mai mult, însuși candidatul a recunoscut că, din punctul de vedere al unui observator obiectiv, ar fi fost mai bine ca această informație să fie indicată în ordonanța sa din 04 mai 2016. În plus, candidatul nu a putut confirma dacă medicul legist care a efectuat examinarea și care a făcut obiectul Raportului de expertiză din 22 aprilie 2015, a fost audiat. În opinia Comisiei de evaluare, acest raport a fost considerat drept probă importantă în ambele ordonanțe privind refuzul de a porni urmărirea penală, iar identificarea medicului legist, care a reprezentat instituția publică, nu ar fi trebuit să fie o sarcină dificilă pentru organul de urmărire penală. Includerea în ordonanță a răspunsurilor la indicațiile procurorului ierarhic superior ar fi ajutat-o pe mama victimei, care nu a beneficiat de asistență juridică în timpul cercetărilor preliminare, să protejeze mai bine drepturile fiicei sale.

De asemenea, Comisia de evaluare a observat că, candidatul a recunoscut că dacă ar fi pornit urmărirea penală, în carul acesteia ar fi făcut posibilă efectuarea mai multor măsuri procesuale suplimentare și colectarea de probe suplimentare.

Ținând cont de jurisprudența bine stabilită a Curții, în cererile împotriva Republicii Moldova, Comisia de evaluare a constatat că cercetarea preliminară a avut un domeniu de aplicare restrâns și nu a putut duce la judecarea și pedepsirea făptașului, deoarece pornirea unui dosar penal și a urmăririi penale sunt condiții prealabile pentru punere sub acuzare, care poate fi apoi examinată de o instanță. Mai exact, Curtea a notat că „refuzul ofițerului de urmărire penală de a iniția o urmărire penală adecvată cu privire la presupusele relele tratamente [...] a limitat oportunitățile de colectare a probelor și a redus eficiența generală a investigației cu privire la susținerile reclamantului ” (Mătăsaru și Savițchi c. Republicii Moldova, nr. 38281/08, §§ 25 și 90, 02 noiembrie 2010; Gasanov c. Republicii Moldova, nr. 39441/09, § 53, 18 decembrie 2012; și Ciorap c. Republicii Moldova (nr. 5), nr. 7232/07, § 62, 15 martie 2016).

Astfel, Comisia de evaluare a conchis că, cercetările preliminare în cazul presupusului viol au însemnat, în mod inerent, că acestea nu vor fi suficiente pentru a aborda cazul în toată complexitatea acestuia.

Cu atât mai mult că, a fost nevoie de o diligență specială din partea organelor de urmărire penală în tratarea acestui presupus caz de viol, or, acest lucru a fost cu atât mai important având în vedere violența domestică care era persistentă în familia victimei și care a fost bine documentată pe parcursul cercetărilor preliminare. (Opuz c. Turciei, nr. 33401/02, §§ 145-51 și 168§, ECHR 2009; și T.M. și C.M. c. Republicii Moldova, citat mai sus, §§ 46-49). Victima din acest caz penal, din cauza dizabilității sale intelectuale, era deosebit de vulnerabilă potrivit jurisprudenței Curții și ar fi trebuit să beneficieze de protecție efectivă din partea Statului.

Verificând sub aspectul concluziilor referitoare la corespunderea candidatului Vasile Plevan la criteriile de integritate etică, prin prisma concluziilor trase de către Comisia de evaluare în decizia nr. 44 din 04 iulie 2023 și a argumentelor relevante invocate de către reclamant în cererea de contestare, Completul de judecată special consideră că, candidatul Vasile Plevan nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare în privința încălcării etice la investigarea unui caz penal de pretins viol asupra unei

persoane cu dizabilitate intelectuală, precum și nu a demonstrat în fața instanței de judecată că există erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare și aceste erori ar afecta caracterul echitabil al procedurii de evaluare, precum și că există circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidat.

Completul de judecată special atestă că, în condițiile speței, în luna aprilie a anului 2015, Secția urmărire penală a Inspectoratului de Poliție Ialoveni (SUP a IP Ialoveni) a înregistrat o plângere din partea mamei unei victime minore și cu o dizabilitate intelectuală severă, cu privire la o serie de pretinse violuri asupra fiicei sale, comise de tatăl victimei în perioada septembrie 2014 – martie 2015.

La 30 aprilie 2015, ofițerul de urmărire penală din cadrul SUP a IP Ialoveni a încheiat cercetarea preliminară și a emis un raport cu propunere de neîncepere a urmăririi penale (Raportul din 30 aprilie 2015), întrucât fapta nu întrunea elementele infracțiunii.

Raportul din 30 aprilie 2015 al ofițerului de urmărire penală din cadrul SUP a IP Ialoveni a fost aprobat prin ordonanța procurorului din 03 mai 2015 (emisă de un alt procuror decât reclamantul din speță), potrivit căreia urmărirea penală nu a fost inițiată deoarece „faptele invocate în plângerea mamei victimei nu și-au găsit o confirmare obiectivă, iar alte probe ce ar dovedea contrariul este imposibil de acumulat”.

Fiind contestată, ordonanța din 03 mai 2015 a fost anulată prin ordonanța procurorului ierarhic superior (prim adjunct al Procurorului General) din 29 decembrie 2015, iar cazul a fost remis pentru efectuarea cercetărilor suplimentare.

Procurorul ierarhic superior a conchis că, la adoptarea ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 03 mai 2015, procurorul a apreciat necorespunzător circumstanțele cazului, a admis erori de drept și de fapt, ceea ce l-a lipsit pe procuror de obiectivitate în aprecierea situației de fapt și care exclude caracterul legal al hotărârii procesuale în cauză.

Procurorul ierarhic superior a atras atenția la necesitatea de a asigura cercetarea eficientă a cazurilor de violență și de natură sexuală, constatând mai multe omisiuni.

Ulterior, prin Raportul din 22 aprilie 2016 a ofițerului de urmărire penală din cadrul SUP al IP Ialoveni s-a propus repetat neîncepere a urmăririi penale a presupusului viol.

Completul de judecată special denotă că, prin ordonanța din 04 mai 2016, procurorul Vasile Plevan, a refuzat inițierea urmăririi penale, din motiv că nu au fost întrunite elementele infracțiunii și că dosarul penal trebuie clasat. În argumentarea soluției emise prin ordonanța din 04 mai 2016, procurorul Vasile Plevan a indicat că declarațiile victimei urmează a fi apreciate critic și nu pot fi puse la baza unei hotărâri de acuzare, deoarece, potrivit Raportului de expertiză psihiatrico-judiciară, aceasta în perioada săvârșirii asupra ei a presupuselor acțiuni de viol, nu putea recepționa corect evenimentele ce aveau loc cu ea, nu le putea percepe și la moment nu le poate reda, iar pe marginea cazului dat nu poate depune declarații, iar în condițiile în care alte probe care ar demonstra fără echivoc existența faptului infracțiunii de viol, nu au fost administrate.

Avocatul victimei a contestat ordonanța din 04 mai 2016 a procurorului Vasile Plevan, în ordinea art. 299/1 din Codul de procedură penală.

La 24 noiembrie 2017, adjunctul-șef al Procuraturii Ialoveni a emis ordonanță prin care a menținut ordonanța emisă la 04 mai 2016 de procurorul Vasile Plevan.

La 13 decembrie 2017, avocatul victimei a depus în instanța de judecată o plângere în baza art. 313 din Codul de procedură penală împotriva ordonanței din 04 mai 2016 a procurorului Vasile Plevan și a ordonanței din 24 noiembrie 2017 emise de procurorul ierarhic superior, adjunctul-șef al Procuraturii Ialoveni.

Prin încheierea din 02 februarie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a admis plângerea avocatului victimei și s-au anulat ordonanța emisă de procurorul Vasile Plevan la 04 mai 2016 și ordonanța emisă de adjunctul-șef al Procuraturii Ialoveni la 24 noiembrie 2017. Plevan Vasile a invocat precum că, încheierea din 02 februarie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a datorat unui raport de evaluare psihologică a victimei întocmit după emiterea ordonanței sale de refuz în pornirea urmăririi penale. În acest sens, Completul de judecată special reține că, deși raportul a fost întocmit ulterior ordonanței lui Plevan Vasile, însă s-a bazat pe circumstanțe care au avut loc până la acel moment. În opinia Completului de judecată special, dacă se pornea cu promptitudine din start o urmărire penală, organul de urmărire penală, sub conducerea procurorului, ar fi avut un instrumentariu cu mult mai optim pentru stabilirea tuturor circumstanțelor și nu s-ar fi tergiversat atât timp examinarea efectivă a cauzei.

Ulterior, la 15 februarie 2018, a fost pornită urmărirea penală pe faptul pretinsului viol al victimei. Iar, prin sentința din 27 decembrie 2021, tatăl victimei a fost condamnat la 17 ani privațiune de libertate pentru violență în familie, viol și acțiuni perverse cu caracter sexual. Actualmente, această cauză penală fiind pendinte la curtea de apel.

Completul de judecată special învederează că, în sensul pct. 2 din Codul de etică și conduită al procurorului, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-173/15 din 30 iulie 2015, procurorul reprezintă autoritatea publică care, în numele societății și al interesului public, asigură aplicarea legii, ținând cont de drepturile persoanei și eficiența justiției.

Conform pct. 6.1.4. din Codul de etică și conduită al procurorului, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-173/15 din 30 iulie 2015, procurorul trebuie să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, persoanelor fizice și juridice.

În corespundere cu pct. 6.2.1, 6.2.3 și 6.2.4. din Codul de etică și conduită al procurorului, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-173/15 din 30 iulie 2015, procurorul trebuie să-și exercite atribuțiile în mod independent, imparțial, onest, ireproșabil, dând dovadă de o înaltă ținută morală și maximă corectitudine și să contribuie la realizarea eficientă și efectivă a actului de justiție. Independența nu este un privilegiu sau o prerogativă conferită procurorilor în interes personal, ci o garanție a unei justiții echitabile, imparțiale și efective, care protejează interesul public și privat în societate.

Procurorul trebuie, în luarea deciziilor, inclusiv a celor discreționare, să acționeze în mod independent și imparțial în conformitate cu legea, respectând

prevederile prezentului Cod și ale tuturor actelor departamentale și interdepartamentale.

Procurorul trebuie să ia decizii bazate pe evaluarea imparțială și obiectivă a probelor, ținând cont de toate circumstanțele pertinente ale cauzei, să-și îndeplinească atribuțiile fără teamă, favoritism sau prejudecăți.

În sensul pct. 6.3.1. din Codul de etică și conduită al procurorului, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-173/15 din 30 iulie 2015, procurorul trebuie să respecte cele mai înalte standarde de integritate și responsabilitate pentru a asigura încrederea societății în procuratură.

Completul de judecată special opinează că, conștientizarea eticii profesionale de către toți membrii profesiei de procurori, a principiilor etice, așa cum sunt ele înscrise în Codul de etică al procurorilor, constituie cheia de boltă nu numai a exercitării adecvate a profesiei, ci și a încrederii cetățenilor că justiția este înfăptuită inclusiv din perspectiva sistemului de procuratură.

După cum s-a menționat *supra*, Completul de judecată special consideră că, candidatul Vasile Plevan, nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare și nu a convins instanța de judecată că a respectat cele mai înalte standarde ale eticii conduitei profesionale de procuror și nu a demonstrat că nu a admis, în activitatea sa, inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial.

Or, în condițiile speței, era vorba despre o pretinsă victimă, minoră, cu dizabilități intelectuale și presupuse dificultăți de a înțelege situațiile cu care se confruntă și care odată cu sesizarea organelor statului, în concret a Poliției, Organului de Urmărire Penală și Procuraturii, avea așteptarea legitimă că va fi protejată și i se va face dreptate. Reieșind din aceasta, reclamantul Vasile Plevan, în calitatea sa de procuror ce supraveghea ancheta, avea obligația să joace un rol activ în protejarea drepturilor pretinsei victime, să se asigure că în cadrul anchetei au fost efectuate investigațiile necesare și rezonabile, înainte de a lua decizia de a refuza în începerea urmăririi penale.

Astfel, reclamantul Vasile Plevan, în calitatea sa de procuror, trebuia să se asigure că oferă un temei juridic clar, motivat și transparent al deciziei sale de a refuza în pornirea urmăririi penale a presupusului act de violență, viol și abuz sexual săvârșit în privința unei victime minore, cu dizabilități intelectuale și presupuse dificultăți de a înțelege situațiile cu care se confruntă, iar din partea motivată a ordonanței sale trebuia să rezulte că soluția este ghidată doar de voința de a asigura respectarea legii.

Ba mai mult ca atât, ulterior, Statul Republica Moldova a remediat pretinsei victime în acest dosar penal daunele provocate *inter alia* ca rezultat al exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor profesionale de către procurorii pe caz. Or, în baza deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 04/18 din 24 aprilie 2018, pretinsa victimă în acest dosar penal a înaintat o acțiune civilă împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova, solicitând repararea prejudiciului cauzat ca urmare a discriminării pe criteriu de dizabilitate și sex în realizarea dreptului la protecție egală conform legii. Iar, prin decizia din 09 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din

17 august 2022 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis parțial acțiunea acesteia și s-a încasat din contul Procuraturii Generale a Republicii Moldova suma de 25 000 de lei, drept compensație pentru prejudiciul moral cauzat prin faptul discriminării.

În acest sens, dispozițiile articolului 15 din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006 (UN Doc. A/RES/61/106), ratificată de către Republica Moldova la 30 martie 2007, în vigoare pentru Republica Moldova de la 21 septembrie 2010, statuează că nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament crud, inuman sau degradant. Statele Părți vor lua toate măsurile legislative, administrative, judiciare sau alte măsuri pentru a preveni ca persoanele cu dizabilități să fie supuse torturii, tratamentelor ori pedepselor crude, inumane sau degradante, în condiții de egalitate cu ceilalți.

Aderent, articolul 1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale (CEDO) stipulează că, Înaltele Părți Contractante au obligația de a asigura tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Convenție. Totodată, articolul 3 CEDO cere ca statele să întreprindă măsuri pentru a asigura ca persoanele aflate sub jurisdicția lor să nu fie supuse relelor tratamente, inumane sau degradante, inclusiv relelor tratamente aplicate de persoane fizice (M.C. c. Bulgariei, nr. 39272/98, § 149, ECHR 2003XII, A. c. Regatului Unit, hotărârea din 23 septembrie 1998, Rapoarte de hotărâri și decizii 1998-VI, p. 2699, § 22; Z și alții c. Regatului Unit [GC], nr. 29392/95, §§ 73-75, ECHR 2001-V; și E. și Alții c. Regatului Unit, nr. 33218/96, 26 noiembrie 2002).

Obligațiile pozitive, conform articolului 3 CEDO, impune obligația de a întreprinde măsuri operaționale pentru a proteja persoane specifice împotriva riscului de tratament contrar acelei prevederi și, totodată, obligația de a desfășura o investigație eficientă a acuzațiilor plauzibile de aplicare a unui astfel de tratament (X și Y c. Țărilor de Jos, hotărârea din 26 martie 1985, Seria A nr. 91, §§ 22-23; M. și C. c. României, nr. 29032/04, §§ 107-11, 27 septembrie 2011; M.P. și Alții c. Bulgariei, nr. 22457/08, §§ 108-10, 15 noiembrie 2011; și Okkalı c. Turciei, nr. 52067/99, § 54, ECHR 2006 XII (extrase)).

Generalizând ipotezele descrise supra, Completul de judecată special concluzionează că din argumentele reclamantului, prezentate în fața instanței de judecată, nu se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării sale în fața Comisiei de evaluare și care ar justifica reluarea procedurii de evaluare a candidatului, nefiind înlăturate dubiile serioase formulate de Comisia de evaluare (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică, conform art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, cu referire la ordonanța sa din 04 mai 2016.

În privința celei de a doua neconformități a candidatului Vasile Plevan, și anume cu criteriul de integritate financiară, Comisia de evaluare a observat că în anul 2014 candidatul și soția sa au primit o donație în sumă de 3 000 USD, iar în anul 2020 un împrumut în sumă de 7 000 EUR, ambele de la soacra candidatului.

În decizia nr. 44 din 04 iulie 2023, Comisia de evaluare a reținut că, drept răspuns la întrebările Comisiei despre sursa mijloacelor bănești utilizate de soacra

sa pentru a face donația în sumă de 3 000 USD și împrumutul în sumă de 7 000 EUR, candidatul a afirmat că, începând cu anul 2009 și până în prezent, soacra sa locuiește și lucrează peste hotarele Republicii Moldova, dar nu a putut prezenta Comisiei documente ce ar confirma suma venitului dobândit de ea în această perioadă și că ar fi fost potentă din punct de vedere financiar să efectueze aceste tranzacții.

Comisia de evaluare a remarcat că nu are dubii privind reședința peste hotare a soacrei candidatului în perioada relevantă. Dubiul Comisiei se referă la sursa mijloacelor bănești utilizate pentru a efectua două contribuții bănești către candidat și soția acestuia, precum și fiabilitatea confirmării acelor contribuții.

Dubiile Comisiei de evaluare s-au extins având în vedere că, candidatul nu a inclus în declarația sa anuală pentru 2020 împrumutul de 7 000 EUR (138 180 MDL) primit în anul 2020 de la soacra sa, încălcând astfel legislația cu privire la declararea averii și a intereselor personale. Or, la prezentarea declarației sale anuale pentru 2020, candidatul trebuia să declare orice împrumut ce depășea valoarea a 10 salarii lunare medii pe economie, care, la data depunerii declarației anuale pentru anul 2020, în anul 2021, constituia suma de 87 160 MDL. Cu atât mai mult că, candidatul a recunoscut omisiunea sa de a declara acest împrumut.

Studiind materialele dosarului candidatului Vasile Plevan, administrate și prezentate de către Comisia de evaluare, precum și materialele prezentate de către reclamant în cadrul judecării cauzei, prin prisma argumentelor relevante expuse în cererea de contestate pe marginea celei de a doua neconformități, Completul de judecată special consideră că reclamantul a înlăturat dubiile ce planează în privința sursei mijloacelor bănești ale soacrei sale pentru donația de 3 000 USD oferită în anul 2014 și împrumutul în sumă de 7 000 EUR din anul 2020.

Completul de judecată reiterează că, documentele internaționale pun în sarcina procurorilor, dar și a judecătorilor, să respecte cele mai înalte standarde etice și profesionale, atât în exercitarea atribuțiilor lor, cât și în afara lor, permițând astfel societății să aibă încredere în justiție.

Având în vedere că procurorii acționează în numele poporului și în interesul public, ei trebuie să fie întotdeauna integri și întotdeauna să fie conștienți de riscurile corupției și să nu admită aparența unui comportament corupțional în activitatea sa, iar tranzacțiile cu privire la proprietatea personală să fie încheiate într-un mod care să nu provoace îndoieli. Or, integritatea semnifică însușirea de a fi integru, de a fi cinstit, de a da dovadă de probitate, incoruptibilitate. Nu există grade diferite de integritate, ea fiind absolută. În Justiție, integritatea este mai mult decât o virtute, ea este o necesitate.

Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni a remarcat că procurorii trebuie să facă dovada unei integrități absolute a comportamentului lor [Avizul CCPE nr. 13(2018) „Independența, responsabilitatea și etica procurorilor”, §§ 55].

Integritatea, ca principiu etic, are ca reper modul în care ceilalți percep comportamentul procurorului ca fiind conform cu etica și comandamentele morale recunoscute de societate ca fiind cele mai înalte standarde pentru o persoană ce deține o funcție publică esențială pentru societate, precum și modul în care o persoană înțelege să se manifeste în societate. Prin urmare, procurorii trebuie să își

îndeplinească sarcinile cu integritate, în interesul justiției și societății, ceea ce implică obligații atât în viața profesională, cât și personală.

Ca orice persoană, procurorul are dreptul la protecția vieții private, însă, obligația sa de rezervă nu îl poate împiedica de a avea o viață socială normală, doar că acesta trebuie să acționeze cu o minimă precauție pentru a evita subminarea demnității funcției sale.

Astfel, pentru a nu provoca îndoieli în privința integrității sale financiare și întru desființarea dubiilor Comisiei de evaluare referitor la sursa mijloacelor bănești utilizate de soacra sa pentru a face donația în sumă de 3 000 USD în anul 2014 și împrumutul în sumă de 7 000 EUR în anul 2020, candidatul Vasile Plevan trebuia să prezinte Comisiei probe ce ar confirma că, în perioada efectuării acestor tranzacții, soacra sa a avut venituri suficiente ce îi permiteau din punct de vedere financiar să suporte aceste cheltuieli.

Completul de judecată special atestă că, în cadrul evaluării, în privința sursei mijloacelor soacrei sale pentru a oferi donația de 3 000 USD în numerar și împrumutul de 7 000 EUR, candidatul Vasile Plevan a menționat că soacra sa a activat în perioada anilor 2009-2018 în străinătate (în Federația Rusă), pe baza patentei de întreprinzător și a prezentat Comisiei de evaluare copiile patentelor de întreprinzător emise pe numele soacrei sale pentru anii 2017 și 2018, precum și copii ale pașaportului ei, care confirmau ieșirea și intrarea soacrei din și în Republica Moldova în perioada anilor 2014-2019. Iar, începând cu anul 2019 și până în prezent, soacra sa trăiește și muncește în Italia.

În răspunsurile scrise către Comisie și la audiere, candidatul Vasile Plevan a declarat că venitul soacrei sale era estimativ 1 500 USD lunar și că pentru fiecare trei luni de lucru, ea avea o lună de vacanță, estimând că venitul anual al soacrei sale în perioada anilor 2009-2019 era de 13 500 USD pentru nouă luni de lucru. Totodată, pe parcursul anilor 2009-2021, soacra candidatului a înregistrat în Republica Moldova un venit de 56 003 MDL.

Completul de judecată special decelează că, atât la etapa evaluării, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare, candidatul Vasile Plevan a menționat că, din motive obiective, nu poate prezenta copiile patentelor de întreprinzător emise pe numele soacrei sale pentru alți ani decât 2017 și 2018, deoarece acestea nu s-au păstrat.

Totodată, reclamantul a prezentat instanței de judecată copiile unor înscrisuri, care în opinia sa demonstrează că soacra a dispus de mijloace bănești suficiente pentru a-i dona lui și soției sale 3 000 USD în anul 2014 și a le oferi cu împrumut, în anul 2020, suma de 7 000 EUR.

Așa, conform formularelor FVID18, prezentate de către reclamant și anexate la materialele dosarului, soacra acestuia a avut în perioada anilor 2009-2014 un venit total de 56 021 MDL, dintre care:

- în anul de gestiune 2009 un venit total de 3 875 MDL;
- în anul de gestiune 2010 un venit total de 2 537 MDL;
- în anul de gestiune 2011 un venit total de 2 550 MDL;
- în anul de gestiune 2012 un venit total de 22 900 MDL;
- în anul de gestiune 2013 un venit total de 11 431 MDL;
- în anul de gestiune 2014 un venit total de 12 728 MDL; (vol. I, f.d. 246-251).

La fel, conform cererilor de transfer bancar ale soacrei reclamantului, prezentate de către acesta instanței de judecată și anexate la materialele dosarului, în perioada anilor 2012-2015, soacra reclamantului Vasile Plevan a transferat mijloace bănești din Federația Rusă în Republica Moldova în sumă totală de 32 350 USD și 500 EUR, după cum urmează:

- în anul 2012 în sumă totală de 8 150 USD, în baza cererilor de transfer bancar:

- nr. 524433401 din 06 aprilie 2012 transferat de 1 100 USD;
- nr. 539648561 din 11 mai 2012 transferat de 1 200 USD;
- nr. 824271491 din 11 mai 2012 transferat de 1 000 USD;
- nr. 832220276 din 11 iulie 2012 transferat de 1 000 USD;
- nr. 649352163 din 11 iulie 2012 transferat de 350 USD;
- nr. 510647710 din 28 august 2012 transferat de 1 100 USD;
- nr. 196915908 din 25 decembrie 2012 transferat de 200 USD;
- nr. 380366893 din 25 decembrie 2012 transferat de 500 USD;
- nr. 890999076 din 25 decembrie 2012 transferat de 500 USD;
- nr. 639227208 din 25 decembrie 2012 transferat de 500 USD;
- nr. 447116393 din 25 decembrie 2012 transferat de 500 USD;
- nr. 386360207 din 25 decembrie 2012 transferat de 200 USD;

- în anul 2013 în sumă totală de 10 400 USD și 500 EUR, în baza cererilor de transfer bancar:

- nr. 540190765 din 30 ianuarie 2013 transfer de 1 000 USD;
- nr. 648913051 din 30 ianuarie 2013 transfer de 1 000 USD;
- nr. 818896692 din 16 aprilie 2013 transfer de 500 USD;
- nr. 613203764 din 16 aprilie 2013 transfer de 1 000 USD;
- nr. 881230283 din 14 mai 2013 transfer de 600 USD;
- nr. 564354892 din 14 mai 2013 transfer de 800 USD;
- nr. 389950687 din 10 iunie 2013 transfer de 500 EUR;
- nr. 757607915 din 09 august 2013 transfer de 500 USD;
- nr. 184399495 din 09 august 2013 transfer de 1 000 USD;
- nr. 246267062 din 03 septembrie 2013 transfer de 500 USD;
- nr. 165556589 din 14 septembrie 2013 transfer de 1 000 USD;
- nr. 678261581 din 14 septembrie 2013 transfer de 500 USD;
- nr. 450024472 din 03 septembrie 2013 transfer de 1 000 USD;
- nr. 171939707 din 28 septembrie 2013 transfer de 1 000 USD;

- în anul 2014 în sumă totală de 11 000 USD, în baza cererilor de transfer bancar:

- nr. 927147671 din 19 februarie 2014 transfer de 400 USD;
- nr. 425991443 din 19 februarie 2014 transfer de 900 USD;
- nr. 285433011 din 27 martie 2014 transfer de 700 USD;
- nr. 840569715 din 27 martie 2014 transfer de 600 USD;
- nr. 138979686 din 14 aprilie 2014 transfer de 1 600 USD;
- nr. 183901554 din 29 aprilie 2014 transfer de 900 USD;

- nr. 870980229 din 13 iunie 2014 transfer de 900 USD;
- nr. 681455271 din 19 iulie 2014 transfer de 1 000 USD;
- nr. 203976160 din 09 august 2014 transfer de 1 000 USD;
- nr. 523646829 din 26 septembrie 2014 transfer de 1 500 USD;
- nr. 906922343 din 28 octombrie 2014 transfer de 1 500 USD;
- în anul 2015 în sumă totală de 2 800 USD, în baza cererilor de transfer bancar:
 - nr. 250990122 din 12 ianuarie 2015 transfer de 800 USD;
 - nr. 298655792 din 15 februarie 2015 transfer de 1 000 USD;
 - nr. 276346679 din 07 martie 2015 transfer de 1 000 USD.

De asemenea, reclamantul a prezentat instanței de judecată înscrisuri ce confirmă că, în perioada anului 2013, soacra sa a alimentat contul său bancar nr. 202028402280000028 din Federația Rusă cu mijloace bănești în sumă totală de 6 234 USD, după cum urmează:

- în baza ordinului de casă nr. 26813, în sumă de 1 000 USD;
- în baza ordinului de casă nr. 26852, în sumă de 1 000 USD;
- în baza ordinului de casă nr. 26840, în sumă de 1 000 USD;
- în baza ordinului de casă nr. 26828, în sumă de 1 000 USD;
- în baza ordinului de casă nr. 26870, în sumă de 400 USD;
- în baza ordinului de casă nr. 26829, în sumă de 301 USD;
- în baza ordinului de casă nr. 26830, în sumă de 150 USD;
- în baza ordinului de casă nr. 26871, în sumă de 120 USD;
- în baza ordinului de casă nr. 26872, în sumă de 60 USD;
- în baza ordinului de casă nr. 26841, în sumă de 301 USD;
- în baza ordinului de casă nr. 26842, în sumă de 150 USD;
- în baza ordinului de casă nr. 26853, în sumă de 301 USD;
- în baza ordinului de casă nr. 26854, în sumă de 150 USD;
- în baza ordinului de casă nr. 26814, în sumă de 301 USD.

Astfel, din documentele prezentate de către reclamant instanței de judecată, Completul de judecată special constată că, în perioada 2012-2015, soacra lui Vasile Plevan a avut în Federația Rusă un venit de cel puțin 38 584 USD și 500 EUR (vol. II, f.d. 1-70).

Completul de judecată special consideră că aceste probe prezintă o importanță majoră pentru evaluarea candidatului Vasile Plevan corespunderii acestuia cu criteriul de integritate financiară și, deși nu au fost prezentate Comisiei de evaluare, instanța de judecată este obligată să le accepte. Or, potrivit art. 14 alin. (8) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

- a) respingerea cererii de contestare;
- b) admiterea cererii de contestare și dispunerea reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare,

Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

Astfel, sintagma din textul legal „... și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat” semnifică că candidații pot prezenta probe care să înlătore dubiile serioase chiar și în instanța de judecată.

În ce privește obiecția pârâtei că actele care atestă transferurile bancare din Federația Rusă sunt în limba rusă, respectiv nu pot fi acceptate ca probe, Completul de judecată special o respinge ca fiind neîntemeiată. Într-adevăr, prezentarea actelor în limba rusă atestă un anumit grad de neglijență din partea reclamantului, în ce privește apărarea drepturilor sale. În același timp, Completul de judecată special nu poate face abstracție de la faptul că toți membrii săi cunosc la un nivel foarte înalt limba rusă, iar respingerea probelor ar reprezenta un act de formalism excesiv.

Pertinența probelor date constă în aceea că înlătură suspiciunile, dubiile Comisiei de evaluare referitor la sursa mijloacelor bănești ale soacrei reclamantului Vasile Plevan pentru oferirea donației în sumă de 3 000 USD în anul 2014 și a împrumutului în sumă de 7 000 EUR în anul 2020. Or, în condițiile în care, în perioada anilor 2012-2015, soacra reclamantului Vasile Plevan a efectuat, prin intermediul instituțiilor bancare, tranzacții de transfer a mijloacelor bănești din Federația Rusă în Republica Moldova în sumă totală de 32 350 USD și 500 EUR, nu pot apărea dubii referitor la sursa mijloacelor bănești utilizate de către soacra candidatului Vasile Plevan pentru a contribui financiar către candidat și soția acestuia.

În opinia Completului de judecată special de judecată, deși nu au fost prezentate Comisiei de evaluare nici la etapa întrebărilor scrise, nici la etapa audierilor, ci abia în instanța de judecată, înscrisurile administrate de către reclamant, formularele FVID18, cererile de transfer bancar și extrasele de alimentare a contului bancar nr. 202028402280000028 din Federația Rusă, demonstrează înafara oricărui dubiu că soacra reclamantului a fost potentă, din punct de vedere financiar, să doneze în anul 2014 fiicei sale și reclamantului Vasile Plevan suma de 3 000 USD, iar în anul 2020 să le acorde un împrumut bănesc în sumă de 7 000 EUR. Or, veniturile soacrei reclamantului Vasile Plevan, obținute în perioada 2012-2015 și demonstrate prin probele descrise supra, de 38 584 USD și 500 EUR acoperă integral acele două contribuții bănești către candidat și soția acestuia (3 000 USD în anul 2014 și 7 000 EUR în anul 2020).

La capitolul dat, Completul de judecată special apreciază ca fiind neîntemeiate dubiile Comisiei de evaluare în privința necorespunderii candidatului Vasile Plevan cu criteriul de integritate financiară, din motivul neincluserii de către acesta în declarația sa anuală pentru 2020 împrumutul de 7 000 EUR (138 180 MDL) primit în anul 2020 de la soacra sa. Or, în esență, neincluderea acestui împrumut în declarația pentru anul 2020 nu a fost făcută cu rea intenție, dar a constituit o omisiune a candidatului Vasile Plevan, care a fost recunoscută și corectată la depunerea declarației pentru anul 2021, în care a fost introdusă datoria dată. Cu atât mai mult că, soția reclamantului, care la fel este funcționar public, a indicat în

declarația sa depusă pentru anul 2020 împrumutul de 7 000 EUR care i-a fost acordat de către mama sa ei și soțului Vasile Plevan.

Circumstanțele date, la rândul său, desființează integral dubiile Comisiei de evaluare cu privire la conformitatea candidatului Vasile Plevan cu criteriul de integritate financiară, conform art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c), d) și e) din Legea nr. 26/2022, cu referire la donația în sumă de 3 000 USD din anul 2014 și împrumutul în sumă de 7 000 EUR din anul 2020, ambele oferite de soacra candidatului.

Însă, distinct acestor circumstanțe, Completul de judecată special consideră că, în condițiile speței, este inoportună dispunerea reevaluării candidatului Vasile Plevan. Or, faptul că reclamantul Vasile Plevan a înlăturat dubiile în partea conformității sale cu criteriul de integritate financiară, cu referire la donația în sumă de 3 000 USD din anul 2014 și împrumutul în sumă de 7 000 EUR din anul 2020, ambele oferite de soacra candidatului, nu poate duce la promovarea evaluării de către acesta, în condițiile în care acesta nu a înlăturat și dubiile serioase cu privire la conformitatea sa cu criteriul de integritate etică, conform art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, cu referire la ordonanța sa din 04 mai 2016.

La capitolul dat, Curtea Constituțională a indicat univoc că, completul special al Curții Supreme de Justiție, la examinarea contestațiilor, va putea dispune reevaluarea candidaților nepromovați dacă va constata: (a) că în cadrul procedurii de evaluare au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și (b) că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat (HCC nr. 5 din 14 februarie 2023, § 88).

Finalmente, Completul de judecată special respinge argumentul reclamantului, precum că constatările și concluziile Comisiei de evaluare contravin principiului egalității și nediscriminării, invocând că în alte decizii, Comisia de evaluare deși a constatat aspecte financiare care puteau genera dubii, totuși aceasta nu a avut dubii serioase cu privire la niciun aspect privind integritatea candidaților conform prevederilor art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022.

Completul de judecată special învederează că, potrivit art. 23 alin. (2) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situații similare. Mai mult, nedepunerea declarațiilor anuale a constituit motiv pentru respingerea unor candidați în procesul de evaluare extraordinară pentru funcții de conducere în organele de autoadministrare ale judecătorilor, în special atunci când declarațiile care nu au fost depuse acopereau mai mulți ani.

Totodată, instanța de judecată menționează că deciziile invocate de reclamant, care ar demonstra tratamentul diferit, nu se referă la situații similare, or, fiecare decizie conține aprecierea Comisiei de evaluare referitor la circumstanțe de fapt distincte de cele care au fost reținute în decizia adoptată referitor la integritatea reclamantului.

Astfel, Comisia a explicat prin ce s-ar argumenta că situațiile de fapt sunt diferite, și anume:

- în cauza Cherpec:

- a) cu privire la nedepunerea declarațiilor, Comisia a constatat că, într-adevăr, candidata avea obligația de a depune declarațiile pentru anii 2010 și 2011, însă, candidata a reușit să demonstreze că nu știa cu certitudine modul de depunere a declarațiilor în lumina practicii existente la nivel de procuratură pentru procurorii de rangul candidatei, dar și ordinul procurorului general din 19 martie 2012 în contextul implementării Legii nr. 1264/2022 și după emiterea acestui ordin candidata a depus declarația pentru anul 2012;
- b) cu privire la procedurile disciplinare, Comisia a constatat că, candidata a reușit să demonstreze netemeinicia tuturor celor 3 proceduri disciplinare intentate împotriva acesteia. Comisia a stabilit că în privința acesteia: (i) a existat o distribuție inegală demonstrabilă a cauzelor; (ii) au existat acte juridice cu constatări contradictorii; și (iii) tergiversările admise pe unele cauze au fost determinate de motive obiective (volum mare de muncă și complexitatea cauzelor în gestiune);
- c) Comisia a luat în considerare și alte argumente care confirmă netemeinicia procedurilor disciplinare (e.g. existența conflictului cu procurorul șef; nesupunerea la alte proceduri disciplinare după încetarea mandatului procurorului șef în 2017 și transferul la o altă procuratură).

- în cauza Panea, Comisia a constatat că, candidatul într-adevăr a fost sancționat disciplinar și acest fapt poate constitui un motiv de dubii serioase, însă, Comisia a intrat în esența cauzelor în privința cărora candidatul a fost atras la răspundere disciplinară și a constatat că nu au existat temeuri de atragere la răspundere pe motiv că durata investigațiilor nu a fost exagerată în acele cauze, având în vedere complexitatea lor.

- în cauza Guzun, Comisia a constatat că, candidatul a avut obligația de a declara veniturile sale, însă, în legătură cu veniturile nedeclarate au fost achitate toate impozitele și, deci, nu a existat niciun avantaj al nedeclarării. În plus, Comisia nu a avut nici un dubiu cu privire la sursa bunurilor aflate în proprietatea candidatului Guzun.

- în cauza Vîrlan, Comisia a constatat că, candidatul a avut obligația de a declara în mod corespunzător averea și interesele, însă, în legătură cu aspectele nedeclarate a constatat că acestea reprezintă erori mecanice și nu a existat o intenție de a ascunde careva informații. În plus, Comisia nu a avut nici un dubiu cu privire la sursa bunurilor aflate în proprietatea candidatului Vîrlan.

Astfel, se deduce că sunt absolut neîntemeiate alegațiile reclamantului, precum că Comisia și-ar fi exercitat discreția sa în mod diferit, din moment ce în celelalte cazuri invocate de către reclamant au existat circumstanțe diferite și candidații au reușit să înlăture dubiile Comisiei.

Ținând cont de cele reținute supra, Completul de judecată special relevă că, în litigiu dedus judecătii, nu se regăsesc temeuri legale de a anula decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 44 din 04 iulie 2023 cu privire la candidatura lui Vasile Plevan.

Or, actul administrativ supus controlului judiciar este emis conform prevederilor legii, nefiind constatată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, iar în cadrul procedurii de evaluare nu au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare, astfel că cererea de contestare depusă de Vasile Plevan este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 14 alin. (6), alin. (8) lit. a), alin. (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

decide:

Se respinge cererea de contestare depusă de Vasile Plevan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, privind anularea deciziei nr. 44 din 04 iulie 2023 cu privire la candidatura lui Vasile Plevan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procuraturii și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ion Malanciuc

judecătorii

Aliona Donos

Oxana Parfeni